

APSTIPRINU
Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta direktors

_____ **A.Ploriņš**

2011.gada ____ . _____

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS
DIENESTA

2010.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga – 2011

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

NMP dienesta kolektīvs: R.Pupele, I.Binovska, M.Šics, V.Grigale, D.Jakubaņeca, I.Bukša, L.Ange, M.Bikovs, L.Bundule, A.Buza, E.Cīrulis, U.Ceriņš, G.Dambe, M.Dīriņa, Ē.Dižgalvis, G.Gūtmane, A.Jaunzeme, R.Jakušonoka, M.Jēkabsons, A.Kalniņš, I.Kalnīte, M.Kalnājs, B.Kaprāle, I.Karlivāne, D.Kluša, M.Kļava, O.Kravčenko, E.Lapiņš, L.Lazdiņa, V.Logina, J.Losa, E.Mikšus, J.Raits, M.Rutkis, G.Rugājs, L.Vancoviča, L.Zalcmane, V.Zute

APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

NMP organizēšanas,
analīzes un statistikas nodaļa: D.Kluša, I.Karlivāne, A.Buza

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Kr.Valdemāra 118

Rīga, LV-1013

Tālr.: 6 7709177

Fakss: 6 7709176

e-pasts: nmpd@nmpd.gov.lv

Saturs

Tekstā lietotie saīsinājumi	4
1. Vienota NMP dienesta izveide valstī	5
2. NMP dienesta darbības prioritātes 2010.gadā	7
2.1 Vienotu kārtību, vadlīniju un darbības principu ieviešana NMP nodrošināšanā	7
2.2 Personāla kvalifikācijas uzturēšana, pilnveidošana un pārbaude	7
2.3 Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana un OMT nodrošinājums	10
2.4 Infrastruktūras attīstība, vienota zvanu centra izveide un NMP brigāžu izvietojuma plānošana	13
2.5 Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pilnveidošana	15
2.6 Personāla politikas izstrāde un vienota darba samaksas sistēmas ieviešana	16
2.7 Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana	17
2.8 Starptautiskā sadarbība	19
3. Budžeta informācija	20
3.1 Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	20
3.2 Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti	22
4. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultatīvo radītāju izpildes analīze	24
4.1 NMP dienesta brigāžu darba rādītāji	24
4.2 NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas darbība	27
4.3 Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos, repatriācijas uz/no ārvalstīm	31
5. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai	34
5.1 Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana	34
5.2 Vadības audits un iekšējā kontrole	36
5.3 Atbalsta funkciju centralizācija	36
6. NMP dienesta personāls	37
6.1 Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība	37
6.2 Personāla izglītība	38
6.3 Personāla novērtēšana	39
7. Komunikācija ar sabiedrību	39
8. 2011.gadā plānotās aktivitātes	42

Tekstā lietotie saīsinājumi

NMP dienests – Neatliekamās medicīniskā palīdzības dienests

NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

MK – Ministru kabinets

OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis

OMD – Operatīvās medicīnas daļa

OVC – Operatīvās vadības centrs

BAC – brigāžu atbalsta centrs

RRC – Rīgas reģionālais centrs

VRC – Vidzemes reģionālais centrs

LRC – Latgales reģionālais centrs

KRC – Kurzemes reģionālais centrs

ZRC – Zemgales reģionālais centrs

1. Vienota NMP dienesta izveide valstī

Lai īstenotu vienotu valsts politiku NMP jomā un sasniegtu politikas dokumentos noteiktos pirmsslimnīcas NMP attīstības mērķus, ar 2009.gada 1.februāri juridiski tika izveidota tiešās pārvaldes iestāde "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests" (turpmāk – NMP dienests).

Pakāpeniski NMP dienestā tika iekļauti pirmsslimnīcas NMP pakalpojumu sniedzēji no 39 pašvaldībām. Pirmsslimnīcas NMP sniedzēju apvienošanās process noslēdzās 2010.gada 1.jūlijā, līdz ar Rēzeknes, Dobeles, Jūrmalas, Ogres, Liepājas un Ventspils pašvaldību pirmsslimnīcas NMP nodrošinātāju iekļaušanos NMP dienestā (Jēkabpils NMP pakalpojumu sniedzējs iekļāvās NMP dienestā 2010.gada 1.aprīlī) (*skat. Karti Nr.1*), tādējādi ar 2010.gada 1.jūliju visā Latvijas teritorijā vienots NMP dienests (*skat. Karti Nr.2*) nodrošina:

- ▶ neatliekamo medicīnisko palīdzību pirmsslimnīcas etapā,
- ▶ specializēto neatliekamo medicīnisko palīdzību,
- ▶ plāno un organizē katastrofu medicīnas sistēmas darbību.

NMP dienesta statusu, mērķi, funkcijas un uzdevumus nosaka Ministru kabineta 15.12.2009. noteikumi Nr.1480 "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums".

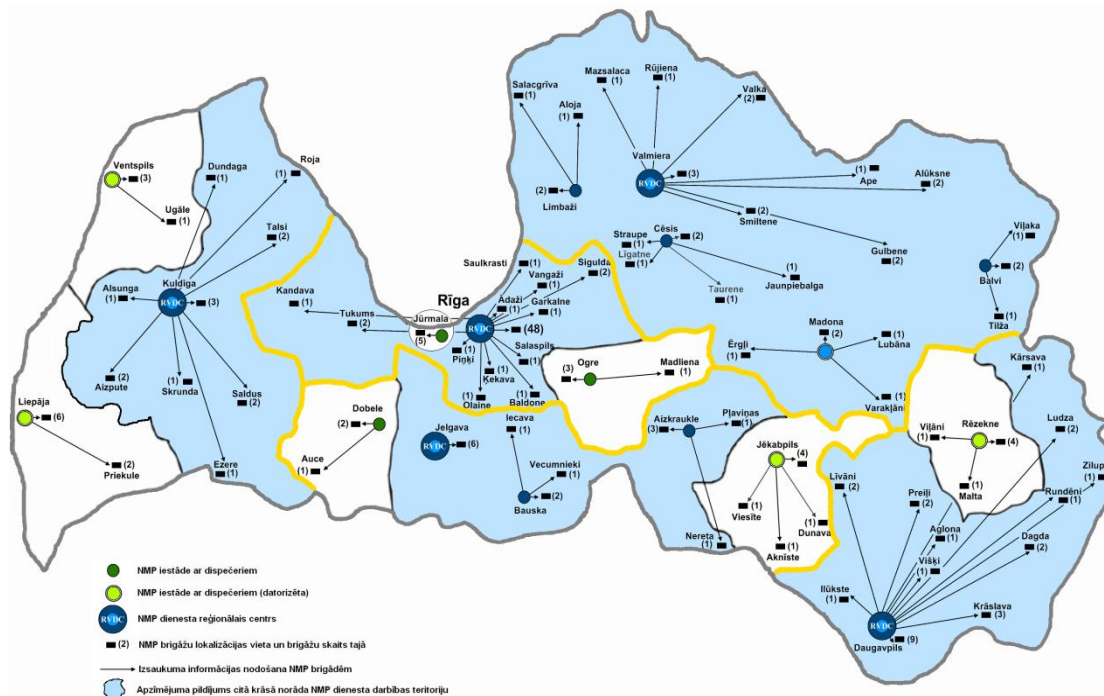
NMP dienesta darbības mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā. NMP dienestā ieviestās kvalitātes vadības sistēmas ietvaros ir identificēti arī NMP dienesta kvalitātes mērķi. NMP dienesta darbības mērķi kārtējam gadam ir noteikti NMP dienesta ikgadējā darbības plānā.

NMP dienestam ir šādas funkcijas:

- 1) organizēt un nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
- 2) organizēt apmācības neatliekamās medicīniskās palīdzības un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī katastrofu medicīnā;
- 3) plānot katastrofu medicīnas sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, kā arī gadījumā, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas;
- 4) glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves.

Lai īstenotu noteiktās funkcijas, NMP dienestam ir noteikti vairāki uzdevumi - plānot, vadīt, koordinēt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību iedzīvotājiem ikdienā, ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, plānot, organizēt un nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas, nodrošināt NMP dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, apmācīt pirmās palīdzības pasniedzējus, nodrošināt operatīvo medicīnisko rezervju veidošanu, uzturēšanu un atjaunošanu, kā arī uzraudzīt to lietošanu u.c.

Maksas pakalpojumus NMP dienests sniedz saskaņā ar Ministru kabineta 26.01.2010. noteikumiem Nr.81 „Noteikumi par Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

Karte Nr.1. NMP dienesta darbības teritorija 2009.gada decembrī.

Karte Nr.2. NMP dienesta brigāžu izvietojums 2010. gada decembra beigās.

2. NMP dienesta darbības prioritātes 2010.gadā

2.1 Vienotu kārtību, vadlīniju un darbības principu ieviešana NMP nodrošināšanā

Lai nodrošinātu vienotu NMP dienesta ārstniecības personāla rīcību, sniedzot neatliekamo medicīnisko palīdzību, 2010.gadā NMP dienestā izstrādāti un apstiprināti vairāki iekšējie normatīvie dokumenti:

- ▶ Kārtība, kādā NMP dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību pacientiem ar akūtu koronāru sindromu ar ST elevācijām;
- ▶ Kārtība, kādā NMP dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību personām ar psihiskiem traucējumiem un psihiskām slimībām;
- ▶ Kārtība, kādā ziņo par infekcijas slimībām;
- ▶ Kārtība, kādā NMP dienesta ārstniecības personas ziņo par vakcinācijas izraisītām komplikācijām;
- ▶ Pacientu hospitalizācijas kārtība NMP brigādēm;
- ▶ Kārtība, kādā tiek nodrošināta pacientu transportēšana (hospitalizācija, pārvešana);
- ▶ Neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukuma kartes (veidlapa Nr.110/u) aizpildīšanas kārtība;
- ▶ Medicīnas materiālu aprites kārtība;
- ▶ Kārtība, kādā NMP dienests nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību publiskā pasākumā;
- ▶ NMP nodrošināšanas kārtība transporta un CSN cietušajiem;
- ▶ Kārtība, kādā NMP dienestā OMT izmanto bākugunis un speciālās skaņas iekārtas;
- ▶ OMD izsaukumu protokola aizpildīšanas kārtība u.c.

2.2 Personāla kvalifikācijas uzturēšana, pilnveidošana un pārbaude

2009.gada 15.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1480 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums” 3.2.apakšpunkts nosaka, ka viena no NMP dienesta funkcijām ir „organizēt apmācības neatliekamās medicīniskās palīdzības un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī katastrofu medicīnā”. Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs (turpmāk – MKMC), saskaņā ar reglamentu, nodrošina personāla, kas sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību, kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu. Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana tiek plānota saskaņā ar NMP dienestā noteiktu kārtību. 2010.gadā personāla kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai tika organizētas un nodrošinātas mācības 6 mācību programmās (*skat.1.tabulu*).

Nr. p.k.	Mācību programma	Apmācīto personu skaits
1.	„Neatliekamā medicīniskā palīdzība, katastrofu medicīna un medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana” – pirmreizēja apmācība (32 stundas)	335
2.	„Neatliekamā medicīniskā palīdzība, katastrofu medicīna un medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana” – atkārtota apmācība (24 stundas)	76
3.	„Praktiskā elektrokardiogrāfija” – pirmreizēja apmācība (64stundas)	170
4.	„Praktiskā elektrokardiogrāfija” – atkārtota apmācība (40stundas)	185
5.	”Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem”- pirmreizējā apmācība (15 stundas)	104
6.	”Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem” - atkārtotā apmācība (8 stundas)	490
	KOPĀ	1360

1.tabula. NMP dienesta Medicīniskā kvalifikācijas un mācību centra apmācīto personu skaits 2010.gadā

Pavisam tika apmācītas 766 ārstniecības personas, no kurām 505 ārstniecības personas zināšanas apguva pirmreizējās mācībās, bet 261 atkārtotās mācībās. Šāda skaitļu attiecība liecina par to, ka līdz vienota NMP dienesta izveidošanai daļa minēto ārstniecības personu atbilstošas mācības nebija apmeklējuši, neatkarīgi no darba stāža NMP ārstniecības iestādē.

NMP nodrošināšana pirmsslimnīcas etapā ir komandas darbs, tādēļ tas nav iedomājams bez operatīvo medicīnisko transportlīdzekļu (turpmāk - OMT) vadītāju līdzdalības un atbalsta. 2010.gadā pavisam tika apmācīti 594 OMT vadītāji, no kuriem 104 pirmo reizi mācījās paplašināto pirmo palīdzību, lai nepieciešamības gadījumā varētu kvalitatīvi palīdzēt un atbalstīt NMP brigādes locekļus neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā saslimušajiem un cietušajiem.

Ārstniecības personu kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai tika organizēti un nodrošināti semināri par šādām tēmām:

- ▶ „Medicīniska katastrofu pārvaldīšana pirmsslimnīcas etapā. NMP ķīmisku katastrofu gadījumos”;
- ▶ „Medicīniskās tehnoloģijas pirmsslimnīcas etapā”;
- ▶ „Aktualitātes neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā un tās tehniskajā nodrošinājumā”;
- ▶ „Dzemdniecība – pirmsslimnīcas etaps”;
- ▶ „Trombolītiskās terapijas loma un nozīme pacientu ar akūtu koronāru sindromu un akūtiem galvas smadzeņu asinsrites traucējumiem ārstēšanā”.

MKMC sagatavoja 19 pasniedzējus-instruktorus mācību programmas „Medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana” vadīšanai NMP dienesta reģionālajos centros sākot ar 2011.gadu, tādējādi tuvinot pasniedzējus un mācību norises vietas reģionālo centru ārstniecības personām.

Sākta sadarbība ar ārstu profesionālajām asociācijām vadlīniju un rekomendāciju izstrādei. Sadarbībā ar Latvijas Kardiologu biedrību sagatavota un saskaņota ar Veselības ministrijas galveno speciālistu „Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību pacientiem ar akūtu koronāru sindromu ar ST elevācijām”. Bez tam sagatavota un saskaņota ar galveno speciālistu un atbilstošās nozares profesionāļiem „Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību personām ar psihiskiem traucējumiem un psihiskām slimībām”.

Metodiskās rekomendācijas, vadlīnijas palīdz ārstniecības personām pareizi rīkoties sarežģītās, kritiskās situācijās, nodrošinot uz pierādījumiem balstītu NMP.

Uzsākts darbs un tiek turpināts pie šādu metodisko rekomendāciju sagatavošanas:

- ▶ „Metodiskās rekomendācijas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai asiņošanas placentārajā periodā un primāras pēcdzemdību asiņošanas gadījumā pirmsslimnīcas etapā”;
- ▶ „Metodiskās rekomendācijas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai pacientiem ar vēdera dobuma orgānu patoloģiju”;
- ▶ „Metodiskās rekomendācijas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai pacientiem ar kombinētu traumu (politraumu)”;
- ▶ „Metodiskās rekomendācijas O₂ pielietošanai pirmsslimnīcas etapā”

NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes

NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tiek īstenotas saskaņā ar 2009.gada 20.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā noteikto - „*neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes ārstniecības personas reizi gadā kārtoto teorētisko un praktisko iemaņu pārbaudi neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā*”.

2010.gadā ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tika uzsāktas 4.februārī un pabeigtas 8.decembrī. Minētajā laika periodā kvalifikācijas pārbaudes tika veiktas 1545 ārstniecības personām 25 Latvijas pilsētās.

Kvalifikācijas pārbaude katrai ārstniecības personai sastāvēja no 3 posmiem:

- ▶ situācijas uzdevuma risināšana komandā;
- ▶ sirds ritma atpazīšana un elektrokardiogrammas interpretēšana;
- ▶ teorētisko zināšanu pārbaude.

Detalizēta ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes rezultātu analīze liecina par ārstniecības personu dažādo teorētisko zināšanu un prasmju līmeni. Tas norāda uz nepieciešamību turpināt ārstniecības personu apmācības kardiopulmonālajā reanimācijā, sirds ritma un vadīšanas traucējumu atpazīšanā, elektrokardiogrammu interpretēšanā. Pēc ārstniecības personu domām, visnepieciešamākās ir mācības, kurās ārstniecības personas risina reālajām situācijām tuvinātus uzdevumus, izmantojot manekenus un medicīnisko aprīkojumu.

2010.gada nogalē MKMC uzsāka ārstniecības personu sniegtās neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitātes vērtēšanu. Tika izveidota NMP dienesta neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukumu izpildes kvalitātes izvērtēšanas komisija, kura izskatīja 6 lietas.

Vienlaikus MKMC uzsāka darbu pie kārtības, kādā NMP dienestā tiek uzraudzīta un kontrolēta ārstniecības personu sniegtā pakalpojuma medicīniskā kvalitāte, izstrādāšanas.

MKMC mērķis 2011.gadā - sagatavot pasniedzējus – instruktorus mācību programmai „NMP dažādās klīniskās situācijās” un uzsākt ārstniecības personu apmācību visos reģionālajos centros.

2.3 Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana un OMT nodrošinājums

Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana

2010.gadā tika turpināts iepriekš uzsāktais darbs pie NMP brigāžu nodrošināšanas ar nepieciešamo medicīnisko aprīkojumu. Tika apzināts visu NMP dienestā iekļāvušos pirmsslimnīcas NMP sniedzēju rīcībā esošais medicīniskais aprīkojums, izvērtējot tā tehnisko atbilstību un piemērotību turpmākai lietošanai, kā arī apzināts trūkstošais aprīkojums.

Lai nodrošinātu NMP brigādes ar medicīnisko aprīkojumu, kas nepieciešams vitālo funkciju nodrošināšanai pirmsslimnīcas etapā, primāri tika iegādāts aprīkojums tām NMP brigādēm, kurām atsevišķu aprīkojuma vienību nebija vispār, vai arī to nolietojuma pakāpe nepieļāva attiecīgo iekārtu turpmāku ekspluatāciju paredzētajiem mērķiem.

Jauna medicīniskā aprīkojuma iegādei 2010.gadā tika veiktas desmit dažādas iepirkumu procedūras (atklātie konkursi un sarunu procedūras), kuru rezultātā tika iegādāts NMP nodrošināšanai nepieciešamais medicīniskais aprīkojums sekojošā apjomā:

- ▶ Multifunkcionālas ierīces pacientu vitālo funkciju nodrošināšanai – 40 gab.;
- ▶ Perfuzori – 50 gab.;
- ▶ Elektriskie vakuumsūkņi – 50 gab.;
- ▶ Elektrokardiogrāfi – 50 gab.
- ▶ Plaušu mākslīgās ventilācijas aparāti – 16 gab.;
- ▶ Vakuuma matrači – 170 gab.;
- ▶ Mugurkaula dēļi ar piederumiem 70 gab.;
- ▶ Trakcijas šinas – 170 gab.;
- ▶ Dažāds sīkais inventārs, instrumenti, papildus piederumi.

Viss jaunais aprīkojums iegādāts par kopējo summu 1 029 013 LVL un izdalīts NMP brigādēm. Vienlaikus veiktas ārstniecības personāla apmācības jauno iekārtu lietošanā, un viss iegādātais aprīkojums jau sekmīgi tiek izmantots ikdienas darbā, nodrošinot neatliekamo medicīnisko palīdzību iedzīvotājiem.

Nodrošinājums ar operatīvajiem medicīniskajiem transportlīdzekļiem

2010.gadā NMP dienesta transportlīdzekļu parka izmaiņas izraisīja pakāpeniskā pirmsslimnīcas NMP sniedzēju iekļaušanās NMP dienestā. 2010.gada beigās NMP dienesta valdījumā bija 158 operatīvie medicīniskie transportlīdzekļi (turpmāk – pastāvīgie OMT). Tajā skaitā NMP dienestā īslaicīgi (pastāvīgo OMT remonta, tehnisko apkopju laikā u.tml.) tiek izmantoti arī 33 rezerves OMT, t.i. transportlīdzekļi, kuri to nolietojuma vai konstruktīvo īpatnību dēļ nav izmantojami pastāvīgi, vai to lietošanai nepieciešami salīdzinoši lielāki ekspluatācijas izdevumi. (*skat. 2.tabulu*). Pastāvīgai NMP

dienesta darbības nodrošināšanai pašreizējos apstākļos nepieciešams uzturēt lielu rezerves OMT skaitu. Bez rezerves OMT, NMP dienesta rīcībā ir arī 9 OMT, kurus nav iespējams izmantot pat kā pilnvērtīgus rezerves OMT, jo tie ir ekspluatācijā praktiski neizmantojami GAZ 32214 transportlīdzekļi, tos izmanto tikai retos gadījumos.

	LRC	ZRC	VRC	KRC	OMD	KOPĀ
Pastāvīgie OMT kopā	32	24	33	25	11	125
Rezerves OMT kopā	8	4	13	6	2	33

2.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo OMT skaits

NMP dienesta valdījumā esošo pastāvīgo un rezerves OMT sadalījums pēc vecuma un nobraukuma aplūkojams 3.-6.tabulā. Atsevišķiem pastāvīgajiem OMT nobraukums mēnesī pārsniedz pat 10 000km.

Pastāvīgo OMT vecums	LRC	ZRC	VRC	KRC	OMD	KOPĀ
līdz 7 gadiem	19	14	22	21	8	84
no 7 līdz 10 gadiem	4	7	3	2	3	19
vecāki par 10 gadiem	9	3	8	2	0	22

3.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo pastāvīgo OMT sadalījums pēc vecuma.

Pastāvīgo OMT nobraukums, km	LRC	ZRC	VRC	KRC	OMD	KOPĀ
līdz 300 000 km	16	9	22	19	6	72
no 300 000 km līdz 500 000 km	13	12	8	5	5	43
virš 500 000 km	3	3	3	1	0	10

4.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo pastāvīgo OMT sadalījums pēc nobraukuma.

Vecums	LRC	ZRC	VRC	KRC	OMD	KOPĀ
līdz 7 gadiem	1	1	1	0	0	3
no 7 līdz 10 gadiem	1	1	3	3	1	9
vecāki par 10 gadiem	6	2	9	3	1	21

5.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo rezerves OMT sadalījums pēc vecuma.

Nobraukums, km	LRC	ZRC	VRC	KRC	OMD	KOPĀ
līdz 300 000 km	3	1	4	1	1	10
no 300 000 km līdz 500 000 km	3	1	7	4	0	15
virš 500 000 km	2	2	2	1	1	8

6.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo rezerves OMT sadalījums pēc nobraukuma.

2010.gadā OMT parka pilnīga vai daļēja atjaunošana nenotika finanšu līdzekļu trūkuma dēļ, taču ievērojami finanšu resursi tika izlietoti OMT parka uzturēšanai, remontiem un tehniskajām apkopēm.

Nemot vērā NMP dienesta reģionos vēsturiski izveidojušos atšķirīgo pieeju OMT parka pārvaldībai un sākotnējo materiāltehnisko bāzi katrā reģionālajā centrā, rūpīgi tika apzināta reģionu līdzšinējā pieredze un, lai panāktu vienotu pieeju OMT parka pārvaldībai, uzsākts darbs pie iekšējo kārtību, procedūru izstrādes un ieviešanas.

OMT nodrošinājums Rīgas reģionālajā centrā

Rīgas reģionālā centra darbības nodrošināšanai ar OMT 2010.gada 29.aprīlī tika noslēgts līgums ar AS „Rīgas Sanitārā transporta autobāze” (turpmāk - RSTA) par OMT un to autovadītāju pakalpojuma nodrošinājumu Rīgas RC.

Minētais līgums paredz visu Rīgas reģionālā centra NMP brigāžu (kopskaitā 76) nodrošināšanu ar OMT un to vadītājiem, kā arī saimnieciskā transporta nodrošināšanu. Tādējādi RSTA pati izvērtē nepieciešamo transportlīdzekļu un to vadītāju skaitu nepārtrauktai RRC darbības nodrošināšanai, kas nav mazāks par 65 transportlīdzekļiem, tomēr nepārsniedzot maksimālo transportlīdzekļu skaitu – 85 vienības. Papildus līguma nosacījumi paredz, ka gada laikā no līguma noslēgšanas brīža RSTA nodrošinās pakalpojumu sniegšanu ar transportlīdzekļiem, kas nav vecāki par 7 gadiem un no 2011.gada 15.aprīļa 80% no autoparka veidos transportlīdzekļi ar divu riteņu piedziņu, bet 20% - pilnpiedziņas transportlīdzekļi.

2010.gada jūlijā RSTA iegādājās 15 jaunus OMT Rīgas RC NMP brigāžu vajadzībām, kas tiek izmantotas darbam Jūrmalā, Ogrē, Tukumā, Kandavā, Madlienā un Lielvārdē.

Saimniecisko transportlīdzekļu nodrošinājums

Administratīvajām un saimnieciskajām vajadzībām NMP dienestā tiek izmantoti saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļi (*skat.7.tabulu*). Tos izmanto, lai apgādātu visus NMP punktus un valsts materiālo rezervju noliktavas ar nepieciešamajām precēm un materiāliem, t.sk. medicīniskajiem, un veiktu pārvaldības funkcijas.

Saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļu izmantošana sekmē racionālu un ekonomisku NMP dienesta resursu izlietojumu, piemēram, izmantojot saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļus, NMP dienesta speciālisti var pašu spēkiem uz vietas novērst vienkāršus autotransporta tehniskos bojājumus un veikt tehniskās apkopes un remontus, kas ļauj atteikties no ārpalpojuma transporta nodrošinājuma risināšanai un ēku uzturēšanai.

	Vadības centrs un Valsts materiālās rezerves	LRC	ZRC	VRC	KRC	KOPĀ
Saimniecības transportlīdzekļu skaits	18*	2	2	5	3	30

* divi no saimnieciskie transportlīdzekļi ir speciāli aprīkoti gan pasažieru pārvadāšanai, gan katastrofu gadījumos izmantojami nestuvju pārvadāšanai

7.tabula. NMP dienesta saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļu skaits.

2.4 Infrastruktūras attīstība, vienota zvanu centra izveide un NMP brigāžu izvietojuma plānošana

Infrastruktūras attīstība

Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projektu ietvaros veikti sekojoši NMP dienesta infrastruktūras pilnveidošanas darbi (*skat. arī sadaļu 3.2 Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti*):

✓ Vidzemes reģionālā vadības un dispečeru centra (turpmāk - RVDC) rekonstrukcijas būvdarbi. Daļa telpu – dispečeru un biroja telpas jau nodotas NMP dienesta rīcībā;

✓ Latgales RVDC infrastruktūras izveidei – pabeigta RVDC ēkas rekonstrukcijas pirmā kārtā, ietverot rekonstrukcijas būvdarbus dublējošā ienākošo zvanu centra izveidi. Notiek RVDC kadastrālā uzmērīšana un dokumentu gatavošana objekta nodošanai ekspluatācijā pēc rekonstrukcijas;

✓ Vadības centra Rīgā infrastruktūras izveidei - izstrādātas funkcionālās prasības infrastruktūrai, uzsākta iepirkumu dokumentācijas sagatavošana tehniskā projekta izstrādes iepirkuma organizēšanai;

✓ ASV bruņoto spēku humānās palīdzības programmas ietvaros ir apstiprināts finansējums Kurzemes RVDC Kuldīgā un Ventspils BAC rekonstrukcijai.

2010.gadā apkopota informācija par NMP dienesta izmantotajās telpās nepieciešamajiem remontdarbiem, aprēķinātas to plānotās izmaksas un izvērtētas prioritātes. Balstoties uz pieejamo finansējumu ir sastādīts 2011. gada remontdarbu plāns. Ir uzsākta NMP brigāžu punktu telpu funkcionālās atbilstības izvērtēšana, un vietās, kur tas nepieciešams, piemērotu telpu meklēšana. Ir veikta iepirkumu procedūra būvmateriālu un instrumentu, gaisa kondicionieru un remontdarbu pakalpojumu iegādei. Nokomplektēta un darbu uzsākusi remontdarbu brigāde, kas pakļauta Saimnieciskā nodrošinājuma departamenta Remontdarbu nodaļai.

Tāpat 2010. gadā uzsākta visu saimniecības preču un pakalpojumu centralizētas un pārraugāmas apgādes sistēmas izveide ar mērķi radīt pārredzamu un kontrolējamu finanšu plūsmu, racionāli izmantojot piešķirtos resursus.

Vienota zvanu centra izveide

NMP dienestā kopš 2010.gada 1.septembra savu darbību uzsāka **Operatīvās vadības centrs** (turpmāk - OVC). Tā funkcija - organizēt un nodrošināt vienotu NMP izsaukumu pieņemšanu un NMP brigāžu vadību pirmsslimnīcas etapā ikdienā un ārkārtas medicīniskajās situācijās.

2010.gadā OVC uzsāka pakāpeniski pārņemt NMP izsaukumu pieņemšanu (*skat.8.tabulu un Karti Nr.3*) un NMP izsaukumu nodošanu izpildei uz RC, izņemot Latgales reģionu, kur joprojām turpinās darbu Latgales RC dispečeru dienests, lai nepieciešamības gadījumā varētu pildīt arī OVC funkcijas.

Administratīvā teritorija	Datums, no kura zvani pienāk OVC
Ventspils novads	01.09.2010
Grobiņas, Rucavas, Nīcas, Priekules, Vaiņodes, Durbes, Pāvilostas, Aizputes novadi	22.09.2010.
Iecavas, Bauskas, Vecumnieku, Rundāles novadi	18.10.2010.
Neretas, Jaunjelgavas, Pļaviņu, Kokneses, Aizkraukles, Skrīveru novadi	01.11.2010.
Aknīstes, Salas, Jēkabpils, Viesītes, Krustpils novadi	01.12.2010.

8.tabula. Ienākošo zvanu reģistrācija NMP dienesta OVC 2010.gadā

Tuvākā nākotnē plānots uzsākt ienākošo zvanu reģistrēšanu un izsaukumu pieņemšanu OVC arī no Jelgavas un Ozolnieku novadiem, kā arī pakāpeniska ienākošo zvanu pārņemšanu no pārējiem Kurzemes novadiem un Vidzemes reģiona, kuros šobrīd to nodrošina attiecīgi Kurzemes RC un Vidzemes RC dispečeri.

Vēl viens OVC būtisks uzdevums ir visu NMP brigāžu darbības pārraudzība valstī, tai skaitā arī NMP brigāžu darba koordinācija un brigāžu vadība ārkārtas medicīnisko situāciju gadījumos, kad seku likvidēšanā iesaistīti vairāki reģionālie centri vai gadījumos ar lielu cietušo skaitu u.tml. Tāpat OVC ir gatavs nepieciešamības gadījumā pārņemt jebkura reģionālā centra operatīvo darbu.

Karte Nr.3. Izsaukuma zvanu pieņemšana NMP dienestā no 01.12.2010.

NMP brigāžu izvietojuma plānošana

Lai uzlabotu NMP pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem, 2010.gada sākumā tika plānots izveidot 11 jaunas NMP brigāžu lokalizācijas vietas - Strenčos, Nīcā, Pāvilostā, Dricānos, Nīcgalē, Grīvā, Lielvārdē, Ropažos vai Mālpilī, Ozolniekos, Vallē vai Bārbelē, Jaunjelgavā, kurās tiktu izvietotas 7 NMP brigādes no Valkas, Liepājas, Aizputes, Rēzeknes, Daugavpils, Ogres, Jelgavas un 5 jaunas NMP brigādes Nīcgalē, Ropažos vai Mālpilī, Vallē vai Bārbelē, Jaunjelgavā. Savukārt, Talsos bija plānots izvietot 1 jaunu NMP brigādi papildus jau esošajām.

Finanšu trūkuma dēļ, 2010.gadā reāli tika izveidotas tikai 3 jaunas NMP brigāžu lokalizācijas vietas - Strenčos, kur brigādi pārvietoja no Valkas, Pāvilostā, kur brigādi pārvietoja no Alsungas un Lielvārdē, kur brigādi pārvietoja no Ogres.

2.5 Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pilnveidošana

2010.gada 9.martā Ministru kabinets pieņēma lēmumu piešķirt NMP dienestam iedzīvotāju izsaukumu pieņemšanai tiešo trīsciparu numuru 113, kas ļautu iedzīvotājiem no jebkuras vietas valstī tieši un nepastarpināti izsaukt *ātro palīdzību*, zvanot bez maksas gan no fiksētā, gan mobilā tālruņa.

Jaunā NMP izsaukumu tālruņa darbība NMP dienestā tehniski tika nodrošināta ar 2010.gada maiju.

Lai nodrošinātu NMP izsaukumu apstrādes operativitāti, pārskata periodā tika veikti šādi uzlabojumi NMP dienesta telefonijas sistēmā:

- ✓ tika nodrošināta NMP izsaukumu apstrāde NMP dienesta Operatīvās vadības centrā, nodrošinot NMP izsaukumu pieņemšanu no bijušajiem Ventspils, Liepājas, Jēkabpils un Aizkraukles rajoniem;
- ✓ tika nodrošināta visu Vidzemes reģionālā centra NMP izsaukumu vienota pieņemšana dispečeru punktā Valmierā;
- ✓ tika veikti priekšdarbi NMP izsaukumu pieņemšanai divos rezervētos NMP izsaukumu pieņemšanas (dispečeru) punktos - Operatīvās vadības centrā Rīgā un Latgales reģionālajā centrā Daugavpilī;
- ✓ tika nodrošināta sakaru pārtraukumu riska un seku mazināšanas procedūra visos NMP izsaukumu pieņemšanas centros.

Lai nodrošinātu vienotu NMP izsaukumu apstrādi, 2010.gadā tika apvienotas līdz tam neatkarīgas NMP dispečerizācijas programmatūras ADIS instalācijas un tika izveidota apvienota ADIS programmatūra, kas ļauj nodrošināt integrētu NMP izsaukumu apstrādi visā NMP dienestā (NMP izsaukumu apstrāde pēc vienotiem principiem, izsaukumu nodošana no viena reģionālā centra uz citu u.tml.), kā arī ļauj NMP dienesta operatīvās vadības centrā veikt visu NMP izsaukumu centralizētu pārraudzību.

Lai tiktu uzlabots NMP dienesta administratīvais darbs, tika veikti šādi pasākumi:

- ✓ nodrošināta NMP dienesta finanšu un grāmatvedības informācijas sistēmas darbības optimizācija;
- ✓ tika nodrošināta NMP dienesta dokumentu vadības informācijas sistēmas darbības optimizācija;
- ✓ 2010.gada nogalē tika uzsākts darbs pie visu NMP dienesta lokalizācijas punktu apgādes ar datoriem un interneta pieslēgumiem, tādējādi nodrošinot informācijas apmaiņas operativitāti un izmaksu samazināšanos;
- ✓ budžeta iespēju robežās tika nodrošināta morāli novecojušās tehnikas nomaiņa uz jaunu.

2.6 Personāla politikas izstrāde un vienota darba samaksas sistēmas ieviešana

2010.gada 10.maijā tika apstiprināta NMP dienesta personāla politika, kas nosaka NMP dienesta vadlīnijas un pamatprincipus attiecībā uz galvenajām personāla vadības funkcijām, nosakot, ka galvenā vērtība NMP dienestā ir cilvēkresursi - darbinieki.

NMP dienesta personāla politikā definētas galvenās personāla vadības funkcijas kā personāla plānošana, personāla atlase, darba tiesisko attiecību nodibināšana un izbeigšana, darbinieka pārcelšana, aizvietošana, paaugstināšana, karjeras plānošana un kvalifikācijas celšana, kā arī darba samaksa un sociālā joma.

Uz personāla politikas bāzes izstrādātas procedūras, kas nosaka rīcību personālvadības jomā. Atskaitei gadā pārstrādāti un pilnveidoti NMP dienesta darba kārtības noteikumi. Sadarbojoties ar sociālajiem partneriem – arodorganizāciju pārstāvjiem, ir uzsākts darbs pie darba koplīguma veidošanas.

Vienotas darba samaksas sistēmas ieviešana

Pirmsslimnīcas NMP sniedzējiem iekļaujoties NMP dienestā, tika pārņemti darbinieki ar ļoti atšķirīgām mēnešalgām un citiem darba samaksas nosacījumiem, neskatoties uz to, ka iepriekšējā periodā darba samaksa visās ārstniecības iestādēs tika noteikta atbilstoši 2006. 30.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.980, un finansējums pirmsslimnīcas NMP funkcijas izpildei tika noteikts pēc vienotiem principiem līgumā ar Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūru. Tā, piemēram, Rīgas Ātrās medicīniskās palīdzības stacijas sertificētam ārsta palīgam bija noteikta mēnešalga LVL 302, SIA „Bauskas slimnīca” - LVL 236, SIA „Jelgavas neatliekamās medicīniskās palīdzības stacija” LVL 301. Minētie noteikumi ārstniecības personām noteica arī piemaksu par stāžu, taču faktiski tāda bija noteikta tikai tajās iestādēs, kuras bija autonomas pirmsslimnīcas NMP iestādes.

Saskaņā ar 2009.gada 22.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.1651 „Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestāžu amatpersonu un darbinieku darba samaksu, kvalifikācijas pakāpēm un to noteikšanas kārtību” NMP dienestam bija jāuzsāk piemērot šos noteikumu prasības ne vēlāk kā ar 2010.gada 1.aprīli. Turklāt, lai NMP dienestā nodrošinātu darba samaksas izlīdzināšanu pēc raksturīgākā algu līmeņa, nevis vidējā algu līmeņa konkrētā amatu grupā, bija nepieciešams papildus finansējums. Tāpat noteikumi paredzēja piemaksu par darbu paaugstināta riska apstākļos - līdz 25% no izsaukumā pavadītā laika

Tika veikta ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu amatu klasifikācija, nosakot amatu saimi, līmeni un amata mēnešalgas grupu. Nosakot darbinieka mēnešalgu, tika ņemts vērā darbinieka individuālais vērtējums un darba stāžs. Amatalgas diference atkarībā no stāža tika noteikta sekojoši:

- 1) stāžs līdz 5 gadiem - zemākā noteiktā likme amatam;
- 2) stāžs no 5 – 11 gadiem - amatalgas likmes pieaugums 8% no pamatlikmes;
- 3) vairāk par 11 gadiem - amatalgas likmes pieaugums 15% no pamatlikmes.

Lai nodrošinātu objektīvu darba samaksas izlīdzināšanu, pēc iespējas nepalielinot finansējumu, tika noteikta diferencēta piemaksas likme par darbu paaugstināta riska apstākļos, atkarībā no brigādes noslodzes rādītājiem konkrētajā teritorijā. Jāatzīmē, ka objektīvu iemeslu dēļ tehniski nav iespējams piemērot riska piemaksu tikai par izsaukumā

pavadīto laiku, līdz ar to piemaksa ir diferencēta, bet piemērota attiecībā uz visu nostrādāto laiku (*skat. 10.tabulu*).

Brigāžu noslodzes rādītājs%	Piemaksa par darbu paaugstinātā riska apstākļos %
0-10	5
11-20	10
21-30	15
>31	25

10.tabula. Piemaksa par darbu paaugstinātā riska apstākļos atkarībā no brigāžu noslodzes.

Ņemot vērā, ka spēkā esošie normatīvie akti par amatu klasifikāciju neietvēra NMP dienesta amatu specifiku, NMP dienests izstrādāja priekšlikumus papildinājumiem amatu klasifikatorā Ministru kabineta noteikumos un šobrīd amatu klasifikators ietver arī amatu saimi 5.4. „Ārstniecība. Neatliekamā medicīniskā palīdzība.”

Pamatojoties uz Finanšu ministrijas 2010.gada 14.maija rīkojumu Nr. 284 „Par pamatbudžeta apropriācijas pārdali starp programmām, apakšprogrammām un budžeta izdevumu kodiem atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”, NMP dienests 2010.gada 21.maijā izdeva rīkojumu Nr.1.-3/77 „Par vienotu darba samaksas nosacījumu ieviešanu”, kurš paredzēja, ka darbiniekiem, kuriem darba samaksa pieaug ir iespēja piekrist darba samaksas izmaiņām no 2010.gada 1.maija, savukārt darbinieki, kuriem darba samaksa samazinās, tika mēnesi iepriekš brīdināti par izmaiņām atbilstoši Darba likumam, saglabājot vidējo izpeļņu vēl mēnesi pēc grozījumu veikšanas.

Augstāk minēto pasākumu rezultātā visā NMP dienestā vienādos amatos nodarbinātajiem tika noteiktas vienādas mēnešalgas, ņemot vērā darba stāžu un darba novērtējumu. Savukārt riska piemaksas tika noteiktas diferencētas atkarībā no brigādes noslodzes rādītājiem konkrētajā teritorijā.

Pēc vienotās darba samaksas sistēmas ieviešanas un līdz ar vienotas grāmatvedības un finanšu resursu programmas ieviešanu tika vienādota darba samaksas aprēķina sistēma summētā darba laika veicējiem. NMP dienestā summētā darba laika veicējiem tika ieviesta reorganizētā Katastrofu medicīnas centra darba samaksas aprēķinu metodika, aprēķinos izmantojot gada vidējo darba stundu skaitu, un dienas vidējās izpeļņas aprēķināšanas metodika prombūtnes gadījumā.

NMP dienests ir saņēmis Valsts kontroles viedokli par darba samaksas aprēķinu sistēmu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, tomēr ņemot vērā neviennozīmīgo atsevišķu normu redakciju, kā viens no prioritārajiem NMP dienesta pasākumiem 2011.gadā ir precizējumu iniciēšana normatīvajos aktos, kas nosaka darba samaksas aprēķinus.

2.7 Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Gatavības nodrošināšana ārkārtas medicīniskajām situācijām

Lai uzlabotu gatavību rīcībai ārkārtas medicīniskajās situācijās, 2010.gadā vairākkārt tika organizētas NMP dienesta administrācijas speciālistu un medicīniskā personāla pārstāvju galda mācības, kurās teorētiski tika izspēlēta ārkārtas medicīniskā situācija NMP dienestā ar daudziem cietušajiem ar mērķi apzināt un saskaņot katras iesaistītās NMP dienesta struktūrvienības atbildību, rīcību un informācijas plūsmu

ārkārtas medicīniskajās situācijās. Rezultātā tika izstrādāta NMP dienesta reaģēšanas shēma ārkārtas medicīniskajās situācijās.

Tika aktualizēta informācija katastrofu medicīnas resursu datu bāzei „Ārstniecības iestāžu resursu nodrošinājums ārkārtas medicīnisko situāciju gadījumos”, noorganizēti 4 reģionālie semināri slimnīcu un pašvaldību atbildīgajām personām par katastrofu medicīnas plānošanas jautājumiem, kā arī notika darbs pie normatīvo aktu un sadarbības plānu izstrādāšanas un pilnveidošanas. Kā nozīmīgāki no tiem minami:

- ▶ Ministru kabineta noteikumu projekti - „Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas noteikumi” un „Noteikumi par pirmās palīdzības sniegšanas apmācības sistēmu, pirmās palīdzības sniegšanas apmācības programmu saturu un apmācības nodrošināšanas kārtību”;
- ▶ Valsts katastrofu medicīnas plāna projekts;
- ▶ rīcības plāni transporta infrastruktūras apdraudējumu gadījumā;
- ▶ dokumentu pakete militārā paramediķa profesijas ieviešanai;
- ▶ NBS karavīra-glābēja algoritmi paplašinātās pirmās palīdzības sniegšanā karavīriem.

Izstrādāta un apstiprināta NMP dienests un VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga” Vienošanās par savstarpējo sadarbību, kā arī NMP dienesta un NBS starpresoru vienošanās „Par palīdzības sniegšanu Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam neatliekamajos pasākumos - medicīnisko rezervju izmantošanas nodrošināšanu” un „Par cietušo evakuācijas, medicīniskās transportēšanas ar gaisa kuģiem un glābšanas darbu veikšanu”.

Organizēta, koordinēta un nodrošināta Valsts materiālo rezervju medicīnisko ierīču, medicīnisko materiālu un medikamentu glabāšana, atjaunošana un nomenklatūras precizēšana, veikta medicīnisko ierīču, medicīnisko materiālu un medikamentu komplektācija operatīvai izmantošanai ārkārtas medicīniskās situācijās.

Sadarbībā ar glābšanas un operatīviem dienestiem un citām ārkārtas situāciju pārvaldīšanā iesaistītām institūcijām (NBS Medicīnas pārvaldi, NBS Aviācijas bāzi, Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centru, VUGD, policiju u.c.) tika:

- ▶ veikta glābšanas helikopteros esošā medicīniskā aprīkojuma uzturēšanas uzraudzība un apkope NBS Aviācijas bāzē Lielvārdē;
- ▶ izstrādāti priekšlikumi NBS glābšanas helikopteru medicīniskā aprīkojuma iegādei;
- ▶ veikta helikoptera nosēšanās vietu kontrole sadarbībā ar NBS Gaisa spēkiem un pašvaldībām;
- ▶ organizētas NMP dienesta ārstniecības personu mācības NMP sniegšanai NBS glābšanas helikopterā glābšanas darbu un gaisa medicīniskās transportēšanas laikā;
- ▶ novadīta apmācība NBS Gaisa spēku glābējiem par helikopteros esošo medicīnisko ierīču pielietošanu un apkopi.

Nodrošināta dalība starptautiskās lidostas „Rīga” organizētajās praktiskajās mācībās. Mācību mērķis bija apzināt nepilnības Lidostas Ārkārtas situāciju pasākumu plānā un pilnveidot Lidostas un operatīvo dienestu sadarbību ārkārtas situācijās.

Pirmās palīdzības apmācības kursā sagatavoti 14 pirmās palīdzības pasniedzēji. 20 pirmās palīdzības pasniedzējiem un 2 organizācijām atkārtoti piešķirtas tiesības nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā.

Gatavības nodrošināšana sabiedrības veselības apdraudējuma gadījumos

Lai nodrošinātu gatavību ārkārtas situāciju pārvaldīšanas koordinēšanai sabiedrības veselības apdraudējumu gadījumos, 2010.gadā notika darbs pie normatīvo aktu un sadarbības algoritmu izstrādāšanas un pilnveidošanas. Kā nozīmīgākie minami Ministru kabineta noteikumi „Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu veikšanas kārtība” (apstiprināti Ministru kabinetā 2010.gada 16.novembrī), Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu plāna projekts, savstarpējās ziņošanas algoritmi informācijas apmaiņai ar Latvijas Infektoloģijas centru, Veselības inspekciju, Pārtikas un veterināro dienestu, Valsts vides dienestu un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu

Nodrošināta dalība ar sabiedrības veselības aizsardzību saistītos pasākumos - Veselības ministrijas izveidotajā starpnozaru gripas pandēmijas gatavības plānošanas komisijā un Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku organizētajās starptautiskās civilmilitārās mācībās - uzņemošās valsts atbalsta mācības BALTIC HOST, „Mazais Kristaps”, Baltic Host 2010, BALTOPS 2010, „Kristaps”, „Sabre Strike 2011”.

2.8 Starptautiskā sadarbība

Saskaņā ar Latvijas Republikas Veselības ministrijas, Igaunijas Republikas Sociālo lietu ministrijas un Igaunijas Republikas iekšlietu ministrijas 2010.gada 24.septembrī Valgā noslēgto vienošanos par savstarpējo palīdzību neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā pierobežas teritorijā, NMP dienesta un Igaunijas Republikas Ārkārtas izsaukumu centra vadība 15.novembrī ir parakstījusi apakš vienošanos Par neatliekamās medicīniskā palīdzības pieprasīšanas un sniegšanas kārtību pierobežas teritorijā. Vienošanās sagatavošanas periodā precizētas institūciju atbildīgās kontaktpersonas, NMP resursu un stacionāru izvietojuma kartes, saskaņota aizpildāmā medicīniskā dokumentācija un palīdzības pieprasīšanas un nodrošināšanas kārtība.

Pagājušā gada nogalē NMP dienesta speciālisti izstrādājuši kārtību, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Vidzemes reģionālais centrs nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību Igaunijas – Latvijas pierobežas teritorijā. Dienestu sadarbības operativitātes uzlabošanai 2011.gada pavasarī, sadarbībā ar Igaunijas Republikas Ārkārtas izsaukumu centra Dienvidigaunijas Reģionālo centru tiek plānotas mācības, iesaistoties Valgā, Valkā un Valmierā izvietotajiem NMP resursiem.

2010.gadā nodrošināta Latvijas dalība Eiropas Savienības agrīnās brīdināšanas sistēmas "Rapid Alert System for biological and chemical agent attacks" (RAS-BICHAT) uzturēšanā un koordinācijā. Veikta RAS-BICHAT kontaktinformācijas aktualizēšana un pārbaudes tests. Nodrošināta iespēja savlaicīgi saņemt un nosūtīt informāciju par potenciālajiem un esošajiem sabiedrības veselības apdraudējumiem Eiropas Savienības ietvaros, lai savlaicīgi un operatīvi reaģētu uz draudiem Latvijai.

Izveidots agrīnās brīdināšanas kontaktpunkts Latvijā par ķīmisko aģentu izraisītiem sabiedrības veselības apdraudējumiem (RAS-CHEM)

Nodrošinātas Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu (SVAN) nacionālā kontaktpunkta funkcijas - veikta Pasaules Veselības organizācijas (PVO) gadījumu ziņošanas sistēmas tīkla informācijas izvērtēšana, nodrošināta iespēja savlaicīgi saņemt un nosūtīt informāciju par potenciālajiem un esošajiem sabiedrības veselības apdraudējumiem PVO ietvaros, lai savlaicīgi un operatīvi reaģētu uz apdraudējumu Latvijas iedzīvotājiem.

Nodrošināta dalība Eiropas Komisijas Veselības drošības komitejā un tās apakšsekciju darba grupās, kā arī NMP dienesta pārstāvniecība Eiropas slimību kontroles un profilakses centra (ECDC) darbā.

3. Budžeta informācija

3.1 Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	10 905 512	28 905 355	28 835 661
1.1.	dotācija	135 869	28 453 989	28 453 873
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumu	10 769 643	451 366	381 788
2	Izdevumi (kopā)	10 905 374	28 894 259	28 706 602
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	10 312 402	27 495 662	27 308 005
2.1.1.	kārtējie izdevumi	10 265 373	27 494 770	27 307 229
2.1.2.	Procentu izdevumi	234	892	776
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	46 795	0	0
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	592 972	1 398 597	1 398 597

11.tabula. 39.04.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana", apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	11 011	38 115	37 793
1.1.	dotācija	11 011	38 115	37 793
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumu			
2	Izdevumi (kopā)	8 846	38 115	37 793
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	8 846	38 115	37 793
2.1.1.	kārtējie izdevumi		38 115	37 793
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	8 846		

2.1.4.	Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transferi			
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem			

12.tabula. 02.04.00 Programma "Medicīnas izglītība", apakšprogramma "Rezidentu apmācība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	49 131	1 336 623	1 329 548
1.1.	dotācija	49 131	1 336 623	1 329 548
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumu			
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedoјumi un dāvinājumi			
2	Izdevumi (kopā)	19 395	1 336 623	1 329 548
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	19 395	42 039	34 964
2.1.1.	kārtējie izdevumi	19 395	42 039	34 964
2.1.2.	Procentu izdevumi			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transferi			
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		1 294 584	1 294 584

13.tabula. 62.06.00 Programma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana ", apakšprogramma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	8 578	14 713	14 713
1.1.	dotācija	8 578	14 713	14 713
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumu			
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedoјumi un dāvinājumi			
2	Izdevumi (kopā)	8 578	14 713	14 713
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	8 578	14 713	14 713
2.1.1.	kārtējie izdevumi	8 578	14 713	14 713
2.1.2.	Procentu izdevumi			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transferi			
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem			

14.tabula. 63.06.00 Programma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana ", apakšprogramma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2007-2013)".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	50 695	50 639
1.1.	dotācija		50 695	50 639
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumu			
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2	Izdevumi (kopā)	0	50 695	50 639
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	46 651	46 595
2.1.1.	kārtējie izdevumi		46 651	46 595
2.1.2.	Procentu izdevumi			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transferi			
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		4 044	4 044

15.tabula. 99.00.00 Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums".

3.2 Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti

2009.gada 6.aprīlī tika noslēgta vienošanās starp Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūru un Neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) dienestu par Eiropas Reģionālas attīstības fonda (ERAF) līdzfinansēta projekta „Vienotas neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” īstenošanu.

ERAF finansētā projekta mērķis ir būtiski uzlabot neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanu ikdienā un ārkārtas situācijās iedzīvotājiem visā Latvijā, centralizējot NMP un katastrofu medicīnas sistēmas vadību ar mūsdienīgu informācijas tehnoloģiju palīdzību. Tā ietvaros ir paredzēts izstrādāt un ieviest vienotu NMP vadības informācijas sistēmu, iegādāties un uzstādīt tās darbināšanai nepieciešamās mūsdienīgas tehnoloģijas un aprīkojumu, kā arī izveidot atbilstošu NMP dienesta infrastruktūru ar vienu vadības un dispečeru centru un pieciem reģionālajiem vadības un dispečeru centriem. Projektā paredzēts NMP dienesta reģionālos centrus veidot Rīgā, Valmierā, Kuldīgā, Daugavpilī un Jelgavā.

Projekta aktivitāšu ieviešanas progress 2010.gadā

Informācijas un publicitātes pasākumi

Sabiedrības informēšanai projekta ietvaros paredzēts izstrādāt un izplatīt ārstniecības iestādēs un citās sabiedriskās vietās informatīvos bukletus un plakātus. 2010. gadā tika izgatavoti un piegādāti 52 000 bukletu un 500 plakāti.

Finanšu apguve/izlietojums 2 225.23 LVL.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un aprīkojuma iegāde

- ▶ Noslēgusies iepirkumu procedūra par Vidzemes reģionālā vadības un dispečeru centra (turpmāk RVDC) rekonstrukcijas darbu veikšanu. Tika parakstīti līgumi ar būvniecības firmu, ar projekta būvuzraugu un autoruzraugu. 2010. gada decembrī Vidzemes RVDC tika pabeigti darbi A korpusa dispečerijas un B korpusa biroja telpās, turpinās iekšdarbi tehniskajās telpās. Autoruzraudzības un būvuzraudzības darbi norit atbilstoši būvniecības laika grafikam.

Finanšu apguve/izlietojums 280 175.12 LVL.

- ▶ Vadības centra un Valsts vienotā zvanu pieņemšanas centra infrastruktūras izveidei izstrādāts mets ēkai Hospitāļu ielā un tiek veikta tā saskaņošana Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā. Notikusi sabiedriskā apspriešana par koku ciršanas ieceri Hospitāļu ielā, kā arī tika saņemts plānošanas un arhitektūras uzdevums no būvvaldes. Tiek izstrādāta iepirkuma dokumentācija tehniskā projekta izstrādei, autoruzraudzībai un rekonstrukcijas darbiem.
- ▶ Noslēgusies iepirkumu procedūra par Latgales RVDC rekonstrukcijas darbu veikšanu, tika parakstīti līgumi ar būvniecības firmu, ar projekta būvuzraugu un autoruzraugu. 2010. gada decembrī Latgales RVDC rekonstrukcijas darbi tika pabeigti.

Finanšu apguve/izlietojums 100 342.02 LVL.

Biroja un saimnieciskā aprīkojuma iegāde un uzstādīšana

Šī projekta ietvaros paredzēta biroja un saimnieciskā aprīkojuma iegāde un uzstādīšana VDC un RVDC 24 stundu režīmā strādājošā personāla darba un atpūtas vietu iekārtošanai atbilstoši minimālajām prasībām, nodrošinot funkcionālu dispečeru un biroja darba staciju izvietojumu, papildinot ar atbilstošu nodrošinājumu ārkārtas situāciju vadīšanai, kā arī mācību iespējām. 2010. gadā tika noslēgti divi līgumi par mēbeļu iegādi un uzstādīšanu Latgales RVDC un Vidzemes RVDC. Notika pirmās mēbeļu piegādes.

Finanšu apguve/izlietojums 18 727.58 LVL.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās Informācijas sistēmas (turpmāk - IS) izstrāde un IS darbināšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde

Apvienošanas rezultātā no pašvaldībām bezatlīdzības lietošanā tika nodotas dažādas materiālas vērtības, to starpā programmu nodrošinājums neatliekamās medicīniskās palīdzības operatīvās vadības nodrošināšanai – ADIS programmatūra. Pilnvērtīgu programmas darbināšanu ierobežoja tikai tās versiju atšķirības dažādos Latvijas reģionos. Lai to novērstu Iepirkumu uzraudzības birojā tika saskaņota sarunu procedūra „Par ADIS programmatūras apvienošanu un attīstību” (id.Nr.NMPD2010/25), kuras rezultātā noslēgts līgums 21 082,66Ls apmērā (bez PVN) NMP dienesta uzturēšanas līdzekļu ietvaros, kas dod iespēju nodrošināt NMP operatīvo vadību visā Latvijas teritorijā.

ERAF projekta ietvaros veidojamās informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas kvalitātes kontroli veic SIA „Ernst&Young Baltic”, kas arī realizēja NMP dienestā esošā programmnodrošinājuma tehnisko ekspertīzi un sniedza rekomendācijas ieteicamajai

informāciju sistēmas ieviešanas pieejai. Ekspertīzes atzinumā dots slēdziens par novērstajiem ADIS programmatūras trūkumiem un ieteikts realizēt integrēto informācijas sistēmu ieviešanas pieeju, saglabājot esošo operatīvās vadības komponenti ar ADIS programmatūras nodrošinājumu, papildinot ar trūkstošajām komponentēm (brigāžu darbu nodrošinošā aprīkojuma piegāde un uzstādīšana, zvanu saņemšanas un apstrādes risinājums, datu, balss un mobilo pārraides tīklu iegāde, sistēmas lietotāju aprīkojuma piegāde un uzstādīšana, sistēmas IKT infrastruktūras iegāde un uzstādīšana, OVC monitoringa risinājums, starpniekservera risinājums, datu noliktavas risinājums, rāciju iegāde). Atzinums konceptuāli atbalstīts 15.10.2010. E-veselības uzraudzības padomē.

2010. gada beigās tika noslēgts līgums par pirmās komponentes - brigāžu darbu nodrošinošā kompleksa piegādi un uzstādīšanu operatīvajos medicīniskajos transportlīdzekļos, kā arī apkopi. Sagatavotas iepirkumu dokumentācijas nākošajām 5 komponentēm.

Finanšu apguve/izlietojums 928 078.28 LVL.

ESF projekts „Kvalitātes vadības sistēmas izveidošana, ieviešana un sertificēšana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā”

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā 2010. gadā noslēdzies Eiropas sociālā fonda līdzfinansētais projekts „Kvalitātes vadības sistēmas izveidošana, ieviešana un sertificēšana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā” (skat. 5.1.apakšnodaļu „Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana”).

Apgūtais finansējums ESF Kvalitātes projektam 2009.gadā 8578,00 LVL un 2010. gadā 14712,87 LVL.

4. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultatīvo radītāju izpildes analīze

4.1 NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP)

2010.gada I ceturksnī vienotais NMP dienests nodrošināja 80% no visiem izsaukumiem valstī, pārraugot un vadot 84% no valstī esošo neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāžu skaita. Līdz ar vienota NMP dienesta izveidi 2010.gad 1.jūlijā, NMP dienests nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību visā Latvijas teritorijā.

2010.gada nogalē NMP dienestā bija 186 NMP brigādes 97 lokalizācijas vietās. NMP dienesta brigāžu sadalījums pēc veida:

- ▶ reanimācijas brigādes – 5 Rīgā, 1 Kuldīgā un 1 Daugavpilī;
- ▶ neatliekamās medicīnas ārstu brigādes - pamatā reģionālajos centros un brigāžu atbalsta punktos - 37 Rīgas RC, 5 Latgales RC, 3 Kurzemes RC un 3 Zemgales RC un 2 Vidzemes RC;
- ▶ specializētās ārstu brigādes – 7 Rīgas RC;
- ▶ Ārsta palīgu brigādes – 122.

2010.gadā NMP dienesta brigādes izpildījušas **398 987** NMP izsaukumus, tai skaitā **257 271** izpildīto izsaukumu (pēc rezultāta) bijuši pie pacientiem, kas atradušies dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos, bet **3 096** pacientiem medicīniskā palīdzība sniegta NMP brigāžu lokalizācijas vietās. Pieteikto izsaukumu skaits 2010.gadā NMP dienestā bija **513 718**. Konsultācijas un atteikumi izsaukumu nepamatotības vai citu iemeslu dēļ sastādīja 22,9% no pieteikto izsaukumu skaita.

Analizējot NMP dienesta brigāžu darba rādītājus 2009. un 2010.gadā, vērojamas sekojošas tendences – 2010.gadā izpildīto izsaukumu skaits dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos (pēc rezultāta) samazinājies no 66,6% uz 64,9% no kopējā izpildīto izsaukumu skaita, savukārt NMP izsaukumu skaits pārējos gadījumos jeb sekundāro izsaukumu skaits pieaudzis no 25,3% uz 27,7% no kopējā izpildīto izsaukumu skaita (*skat. 16.tabulu*), kas iespējams saistīts ar maksas atcelšanu par sekundāru NMP izsaukumu 2009.gada aprīlī, kā arī ar primārās veselības aprūpes pieejamību.

Vidēji uz līnijas diennaktī 2010.gada II pusgadā ik diennakti strādāja 178 NMP brigādes. Šis NMP brigāžu skaits ir mazāks nekā kopējais, jo Rīgas RC visas NMP brigādes nestrādā 24h diennaktī, bet brigāžu skaits un darba laiks tiek pielāgots ienākošo izsaukumu svārstībām diennakts laikā. Tādējādi vidējais NMP brigāžu skaits diennaktī tiek aprēķināts, dalot NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu ar diennakts stundu skaitu. Diennakts laikā NMP dienestā tiek saņemti **1600 - 1700** iedzīvotāju zvani (gripas sezonas laikā līdz pat 2000 zvanu), un NMP brigādes izbrauc uz **1200 – 1400** izsaukumiem, lai sniegtu NMP saslimušajiem un cietušajiem. **600** pacienti tiek nogādāti ārstniecības iestādēs. NMP dienesta dežūrārsti sniedz konsultācijas aptuveni **160** iedzīvotājiem diennaktī.

Neatliekamā medicīniskā palīdzības izsaukumu sadalījums pēc rezultāta			
	2009. gadā	2010.gadā	Izmaiņas procentpunktos**
Kopējais izpildīto izsaukumu skaits (bez ambulatoriem)	159 115	395 891	
Neatliekamā medicīniskā palīdzība dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos	105 992	257 271	
Neatliekamā medicīniskā palīdzība dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos, %*	66,6%	64,9%	- 1,7
Neatliekamā medicīniskā palīdzība pārējos gadījumos	40 262	109 544	
Neatliekamā medicīniskā palīdzība pārējos gadījumos, %	25,3%	27,7%	2,4
Bezrezultāta izsaukumi	12 861	29 076	
Bezrezultāta izsaukumi, %	8,08%	7,34%	- 0,74
Ar NMP brigādes nosūtījumu ārstniecības iestādē nogādāto skaits, %	40,5 %	41,7%	1,2
Pārvešanu skaits %	8,5 %	8,4 %	- 0,1

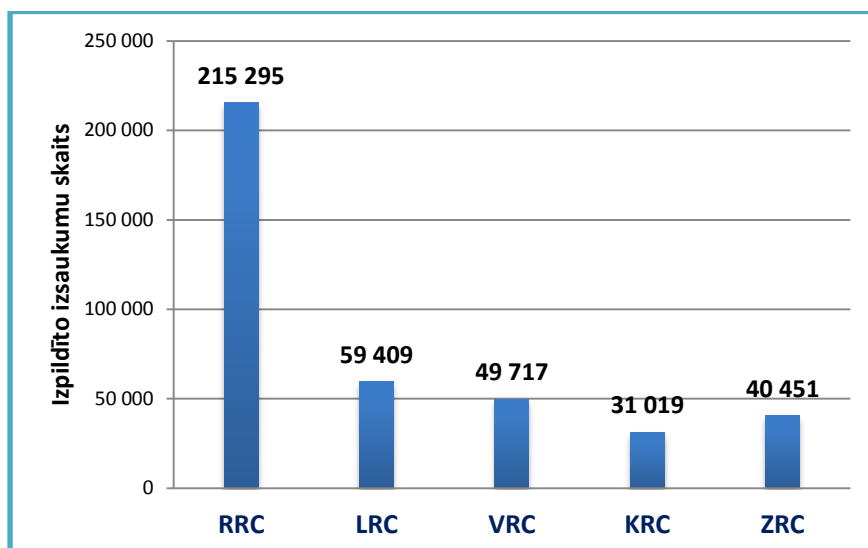
* Procentu aprēķins veikts no kopējā izpildīto izsaukumu skaita (bez ambulatoriem)

**Salīdzināmi tikai relatīvie rādītāji, jo izsaukumu skaits 2010.gadā NMP dienestā pieaudzis līdz ar NMP dienesta paplašināšanos.

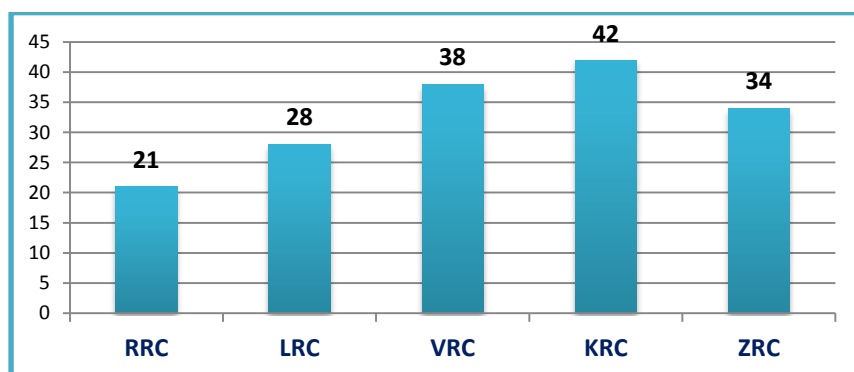
16.tabula. Neatliekamā medicīniskā palīdzības izsaukumu sadalījums pēc rezultāta 2009. un 2010.gadā.

Analizējot NMP brigāžu darba rādītājus pa NMP dienesta RC, redzams, ka 54,4% NMP dienesta izsaukumu apkalpo Rīgas RC, bet vismazāk – 7,8% Kurzemes RC (*skat. 1.attēlu*), kas saistīts ar iedzīvotāju blīvumu šo reģionālo centru apkalpes teritorijā. Taču analizējot vidējo OMT nobraukumu kilometros uz vienu izsaukumu (*skat. 2.attēlu*), Rīgas RC tas ir vismazākais – 21 km, bet Kurzemes RC vislielākais – 42 km uz izsaukumu. Šī atšķirība, savukārt, skaidrojama ar apkalpes teritorijas lielumu un teritorijā izvietoto NMP brigāžu skaitu.

Vidējam nobraukumam kilometros uz vienu izsaukumu ir tendence pieaugt – 2009.gadā tas bija 25 km, bet 2010.gadā – 28 km uz vienu izsaukumu, kas saistīts ar ārstniecības iestāžu reformu, kad tiek samazināts medicīniskās palīdzības apjoms atsevišķās slimnīcās. Tādējādi NMP brigādēm, veicot pacienta hospitalizāciju, jābrauc lielāks attālums līdz ārstniecības iestādei, kas pacientam var nodrošināt atbilstoša līmeņa medicīnisko palīdzību.

1.attēls. Izpildīto NMP izsaukumu skaits (bez ambulatoriem) NMP dienesta reģionālajos centros 2010.gadā.

2.attēls. Vidējais nobraukto kilometru skaits uz 1 NMP izsaukumu NMP dienesta reģionālajos centros 2010.gadā.

Savlaicīgi izpildīto neatliekamu izsaukumu skaits pilsētās (līdz 15 minūtēm) 2010.gadā salīdzinājumā ar 2009.gadu saglabājies nemainīgs – **89,2%**, savukārt, lauku teritorijās savlaicīgi (līdz 25 minūtēm) izpildīto izsaukumu skaits pieaudzis no 79,2% uz **81,4%**, kas skaidrojams ar 10 jaunu NMP punktu un 3 jaunu NMP brigāžu izveidošanu 2009.gada nogalē un 2010.gadā. Vidējais NMP izsaukuma apkalpošanas gaidīšanas laiks pilsētās 2010.gadā bija **10 minūtes**, bet lauku teritorijās – **19,5 minūtes**.

Lai arī vidējais savlaicīgi izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pārsniedz MK noteikumu Nr.1046 noteiktās prasības, kas nosaka, ka pēc neatliekama izsaukuma saņemšanas neatliekamās medicīniskās palīdzības 75% gadījumu jānodrošina ne vēlāk kā 25 minūšu laikā, tomēr atsevišķos pagastos šis rādītājs nepārsniedz pat 10%. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pakalpojuma pieejamību visiem iedzīvotājiem, ir nepieciešams veidot jaunus neatliekamās medicīniskās palīdzības punktus, galvenokārt lauku teritorijās. Analizējot neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāžu darba un savlaicīguma rādītājus,

iedzīvotāju blīvumu un konkrētu teritoriju īpatnības, ir apzinātas 25 vietas valstī, kurās būtu jāizvieto 26 jaunas un 7 pārvietotas neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes, lai uzlabotu neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas savlaicīguma rādītājus tuvāko 2 gadu laikā.

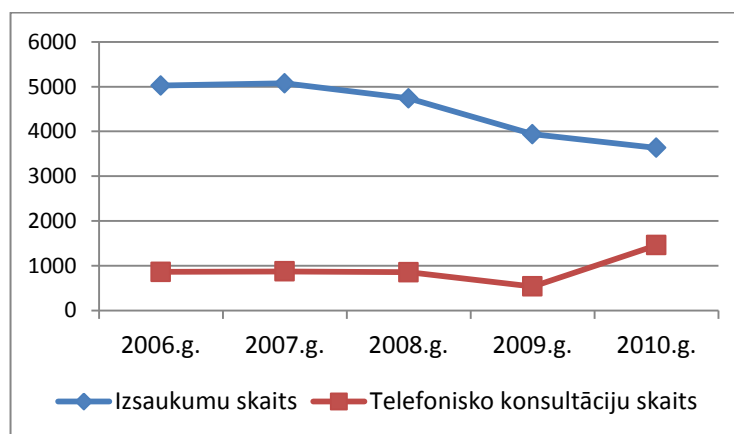
4.2 NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas darbība (specializētā NMP)

Specializētās NMP sniegšana un pacientu medicīniskā transportēšana ikdienā

OMD diennakts režīmā strādā ārsta palīgi - medicīniskie dispečeri, četras īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušiem pacientiem, viena bērniem, viena jaundzimušajiem) un ārsti speciālisti vairāk kā 20 dažādās specialitātēs. Nepieciešamības gadījumā uz līguma pamata tiek piesaistīti papildus specialitāšu ārsti.

Pastāvīgā gatavības režīmā OMD izsaukumu nodrošināšanai atrodas 6 OMT. Nepieciešamības gadījumā iespējams piesaistīt vēl 6 OMT.

Kopējais OMD izsaukumu skaits pārskata gadā salīdzinājumā ar 2009.gadu ir samazinājies par 7%, bet gandrīz trīskāršojies OMD speciālistu telefonisko konsultāciju skaits (*skat. 3.attēlu*).

3.attēls. OMD izsaukumu un telefonkonsultāciju dinamika.

OMD izsaukumu skaita un konsultāciju skaita attiecību izmaiņas norāda uz:

- 1) racionālāku un efektīvāku OMD resursu izmantošanu - vairāk tiek izmantoti telemedicīnas pakalpojumi, kas samazina nepieciešamību izbraukt uz slimnīcām radioloģiskās atradnes izvērtēšanai;
- 2) savlaicīgāku pacientu nogādāšanu specializētajos centros (gadījumos, kad to pieļauj pacienta veselības stāvoklis, medicīnisko transportēšanu pēc OMD speciālista konsultācijas veic reģionālā NMP brigāde);
- 3) slimnīcu reformas ietekmi - samazinās slimnīcu skaits, kur nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību;
- 4) vienotas NMP brigāžu vadības un hospitalizācijas kārtības ieviešanas pozitīvo ietekmi.

OMD izsaukumu skaita samazināšanos ietekmējusi arī ievērojamā dzimstības samazināšanās 2010.gadā (*skat. 17.tabulu*).

	2008.g.	2009.g.	2010.g.
Jaundzimušo skaits*	23948	21677	19220
OMD neonatologu izsaukumi	638	634	554
Neonatologu izsaukumi uz 1000 jaundzimušajiem	26,6	29,2	28,8

*datu avots www.csb.gov.lv

17.tabula. Neonatologu izsaukumu un jaundzimušo skaita attiecība

Vienota pirmsslimnīcas NMP un specializētās NMP administrēšana ir radījusi priekšnosacījumus efektīvākai un racionālākai resursu izmantošanai. Pagājušā gadā tika attīstīta OMD resursu un NMP resursu vadības savstarpējā koordinācija, lai sniegtu atbilstoša līmeņa medicīnisko palīdzību un pēc iespējas savlaicīgāk nogādātu pacientus atbilstoša līmeņa slimnīcās un specializētajos centros (*skat. 18.tabulu*).

Rādītājs	Skaitis
OMD izsaukumi pacientu pārņemšanai no NMP brigādēm	38
OMD izsaukumi, ja nav atbilstošas reģionālās NMP brigādes	24
OMD telefoniskās konsultācijas NMP brigādēm	18
NMP brigāžu izsaukumi pacientu pārvešanai uz daudzprofilu slimnīcām un specializētiem centriem pēc OMD speciālistu konsultācijām	272

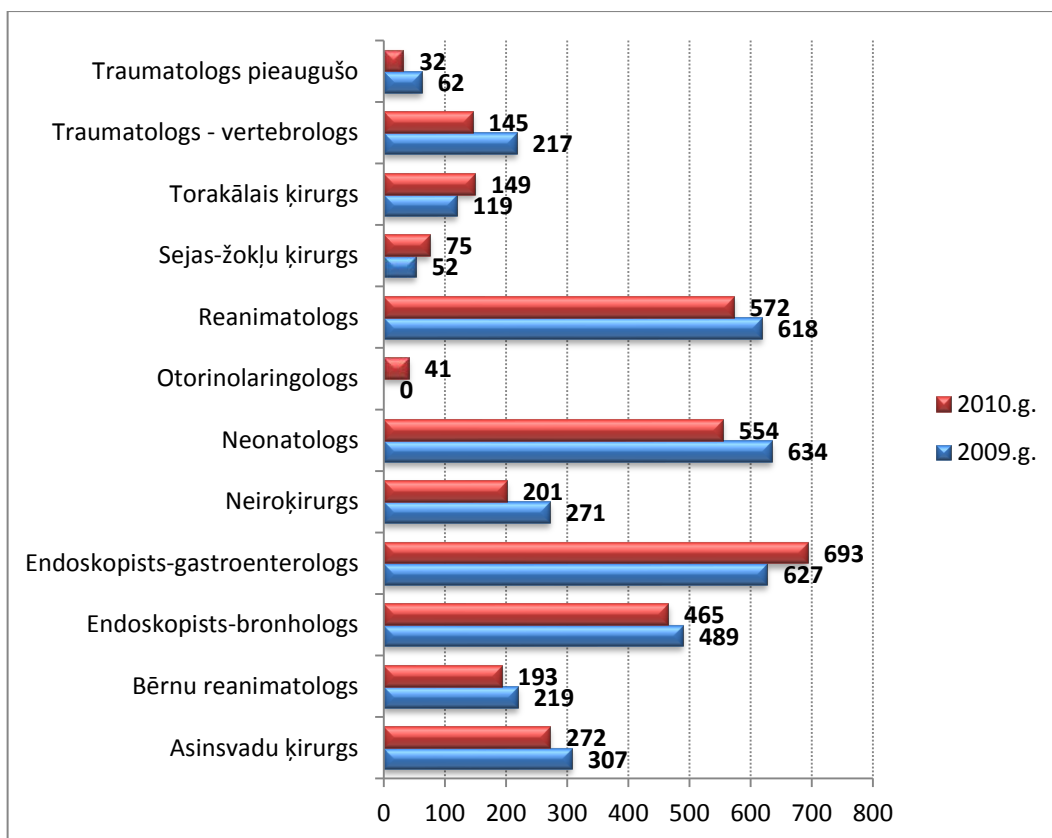
18.tabula. OMD un pirmsslimnīcas NMP resursu koordinēta izmantošana.

OMD speciālistu izsaukumu analīze

OMD izsaukumu analīze norāda, ka pieaudzis OMD izsaukumu biežums, kuros uz vietas veic manipulācijas vai operācijas, kas iespējams norāda uz to, ka aizvien aktuālāka kļūst problēma ar atsevišķu specialitāšu ārstu darba nodrošinājumu slimnīcās diennakts režīmā (piem., bronhologi, gastroenterologi, otorinolaringologi, okulisti).

Slimnīcas, tajā skaitā arī daudzprofilu slimnīcas, nenodrošina ārstu – speciālistu dežūras paredzētajā apjomā. Ārstniecības iestādes, ekonomējot finanšu līdzekļus, ne vienmēr nodrošina līgumos ar Veselības norēķinu centru paredzēto medicīnisko palīdzību diennakts režīmā. OMD izsaukumu skaits salīdzinoši ar 2009.gadu būtiskāk mainījies 12 specialitātēs (*skat 4.attēlu*). Pieaudzis torakālo ķirurgu, sejas-žokļu ķirurgu, gastroenterologu, endoskopistu, otorinolaringologu izsaukumu skaits.

Izsaukumu skaita samazinājumu, papildus slimnīcu reformai, ir ietekmējuši arī citi faktori, piemēram, reanimācijas brigāžu izsaukumu skaits samazinājies, jo pēc OMD speciālista konsultācijas pacientus ir pārvedušas reģionālās NMP brigādes. Neuroķirurgiem ir iespēja konsultēt pacientus izmantojot telemedicīnas pakalpojumus, līdz ar to samazinās nepieciešamība klātienē konsultācijām.

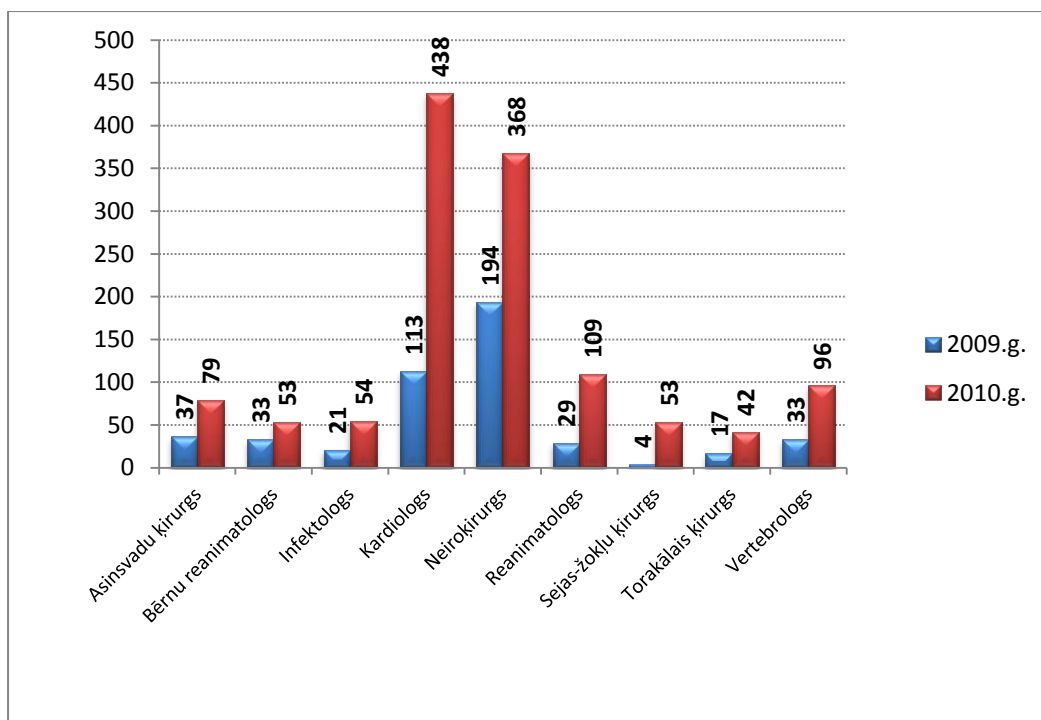
4.attēls. OMD speciālistu konsultāciju skaita izmaiņas.

OMD speciālistu telefonkonsultāciju analīze

Kopumā OMD speciālistu konsultācijas 2010.gadā salīdzinoši ar 2009. gadu ir pieaugušas gandrīz trīskārtīgi. Daļēji tas var būt izskaidrojams ar atšķirīgu OMD speciālistu darba uzskaiti pirms pievienošanās NMP dienestam (skat. 5.attēlu).

Telefonisko konsultāciju nozīme izmaksu efektīvas specializētās neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā turpina palielināties. Gadījumos, kad tas ir medicīniski pamatoti, telefoniski iespējams savlaicīgāk sniegt konsultāciju par ārstēšanas taktiku. Piemēram, 68 % no neiroķirurgu konsultācijām, kuru ietvaros bija iespējams izvērtēt elektroniski atsūtītus datortomogrāfijas izmeklējumu rezultātus, speciālista izsaukums nebija nepieciešams.

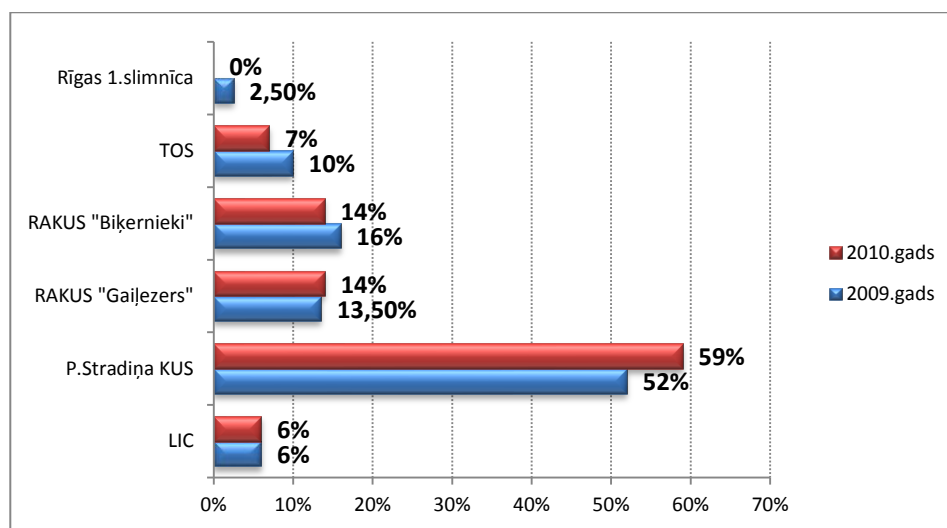
2010.gadā telefonkonferences režīmā 35 reizes ir notikuši OMD speciālistu un slimnīcas ārstu konsiliji par pacientu terapijas saskaņošanu un turpmāko ārstēšanas taktiku.

5.attēls. OMD speciālistu telefonkonsultāciju skaita izmaiņas.

Pacientu hospitalizācija ar OMD brigādēm Rīgas slimnīcās

Ar OMD brigādēm dažādās Rīgas slimnīcās hospitalizēto pacientu attiecība salīdzinoši ar iepriekšējo gadu ir izmainījusies. Ņemot vērā to, ka Rīgas 1.slimnīca vairs nenodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību, palielinājies hospitalizēto pacientu skaits RAKUS „Gaiļezers” un P.Stradiņa KUS (skat.6.attēlu).

6.attēls. Pacientu hospitalizācija ar OMD brigādēm Rīgas slimnīcās (% no kopējā skaita).

OMD resursu izmantošana esošās vai draudošās ārkārtas situācijās

2010.gadā OMD dispečeri 107 reizes saņēma informāciju par tehnogēno avāriju, terora aktu, un dabas stihiju draudiem.

OMD speciālisti organizējuši un koordinējuši cietušo un saslimušo medicīnisko evakuāciju no kuģiem Latvijas teritoriālos ūdeņos un ārpus Latvijas teritoriālajiem ūdeņiem.

Gadījumos, kad pacientu evakuācija no kuģa nav bijusi nepieciešama vai nav bijusi iespējama, OMD speciālisti konsultējuši kuģu vadību par medicīniskās palīdzības nodrošināšanas iespējām uz vietas.

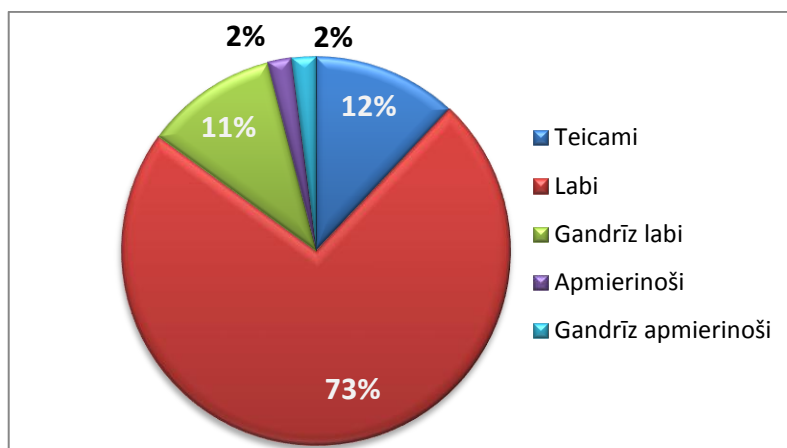
Sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem OMD mediķi 2010.gadā ar Gaisa spēku helikoptera palīdzību medicīniski transportējuši 7 pacientus, tajā skaitā vienu pacientu evakuējuši no kuģa klāja.

Sadarbībā ar MRCC aktualizēts Operatīvās rīcības plāns cilvēku meklēšanai un glābšanai MRCC atbildības rajonā.

Darba kvalitātes vadība OMD

Lai uzlabotu OMD darba kvalitāti, precizēti esošie, kā arī izstrādāti un ieviesti jauni darba procesi, pilnveidota dokumentācija un tās aizpildīšanas kārtība. Pārskata gadā izvērtēta OMD vadības sistēma un konstatēts, ka tā atbilst vadības sistēmu standartam ISO 9001:2008. Veselības inspekcija ir izvērtējusi arī OMD atbilstību ārstniecības iestāžu obligāto prasību normatīviem.

Tika veikta 36 ārstniecības iestāžu aptauja, kā rezultātā noskaidrota apmierinātība ar OMD darbu un atpazītas darba pilnveidošanas iespējas (*skat.7.attēlu*).

7.attēls. Ārstniecības iestāžu apmierinātība ar OMD darbu.

4.3 Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos, repatriācijas uz/no ārvalstīm

Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību vairāk kā 200 dažāda mēroga publiskos pasākumos – pasākumos ar lielu apmeklētāju un dalībnieku skaitu, kuru ietvaros norītošajām aktivitātēm piemīt potenciāli augsts risks dalībnieku veselībai, kā arī pasākumos, kuros piedalās Valsts amatpersonas. Palīdzība tikusi nodrošināta pašmāju un starptautiskas nozīmes sporta sacensībās, koncertos, mūzikas festivālos un citos pasākumos.

Nepieciešamo cilvēkresursu, medicīnisko un materiāli tehnisko resursu piesaiste tikusi organizēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, kā arī atbilstoši organizatoru

sniegtajai informācijai par plānotā pasākuma raksturu, norises laiku, riskiem (t.sk. par VIP personu klātbūtne).

Visbiežāk medicīniskās palīdzības nodrošināšanai bijuši pietiekami viena NMP dienesta reģionālā centra resursi, tā reģiona - kura pamatdarbības teritorijā pasākums noritējis. Atsevišķos gadījumos palīdzības nodrošināšanā iesaistīti vienlaikus vairāku reģionālo centru, OMD un citu NMP dienesta struktūrvienību resursi. Papildus NMP dienesta rīcībā esošajiem resursiem tikuši slēgti līgumi par Latvijas Sarkanā Krusta darbinieku piesaisti pirmās palīdzības sniegšanā, uzņēmuma darba līgumi ar ārstiem – speciālistiem, veiktas papildus specifisku medikamentu, medicīnisko materiālu un aprīkojuma iegādes.

2010.gadā paredzēto Valsts nozīmes pasākumu nodrošinājuma plānu izstrāde tika uzsākta jau 2009.gadā, sadarbojoties vairākām NMP dienesta struktūrvienībām - Operatīvai medicīniskai daļai, NMP organizēšanas, analīzes un statistikas nodaļai, Finanšu plānošanas un analīzes nodaļai, NMP medicīniskā nodrošinājuma un aprites nodaļa, KM gatavības plānošanas un koordinācijas nodaļai. MP nodrošinājuma plānos tika paredzēta reaģēšanas kārtība izceļoties ārkārtas situācijai norises vietā, t.sk. infekciju slimību izplatīšanās gadījumos. Izstrādātas, pasākuma raksturam atbilstošas, rīcības instrukcijas NMP darbiniekiem, sakaru nodrošinājuma un resursu izvietojuma shēmas. Plānoti pacientu evakuācijas ceļi un hospitalizācijas vietas.

Tikšanās reizēs ar pasākumu organizatoriem, atbildīgajām amatpersonām un citiem operatīvajiem dienestiem pārrunāti ar dalībnieku drošību un veselību saistīti jautājumi un novērtti paredzamie riski. NMP dienesta pārstāvji īpaši uzmanību vēršu uz higiēnas prasību, tualetu, dzeramā ūdens, ceļu satiksmes regulējuma, kārtības un apsardzes nodrošinājumu.

Tuvojoties Valsts nozīmes publisko pasākumu norisei, NMP dienesta Komunikācijas nodaļa sadarbībā ar NMP dienesta speciālistiem sagatavoja informatīvu materiālu pasākumu apmeklētājiem un dalībniekiem ar ieteikumiem un brīdinājumiem veselības un labas pašsajūtas saglabāšanai, kas tika izplatīti masu medijos.

Laikā no 28. 05. līdz 01.06.2010 Rīgā notika NATO Parlamentārās asamblejas pavasara sesija. Medicīniskā palīdzība tika nodrošināta diennakts režīmā gan delegāciju sekretāru un komiteju darba sanāksmju laikā, gan ekskursiju un saviesīgu tikšanos laikā. Visa pasākuma norises laikā dežūrās tika piesaistīti vairāk kā 60 NMP dienesta darbinieki, kā arī ārsti speciālisti no universitātes klīnikām un specializētajiem centriem Rīgā. Kopš 2006.gada NATO samita NATO Parlamentārās asamblejas pavasara sesija bija lielākais starptautiskas nozīmes pasākums ar lielu augstu ārvalstu un pašmāju amatpersonu skaitu.

Lai gan sākotnēji X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norise tika plānota no 02.līdz 11.jūlijam, sarežģītās ekonomiskās situācijas apstākļos norises laiks tika saīsināts par 4 dienām. Līdz ar to samazinājās arī nepieciešamo NMP resursu apjoms. Faktiski MP nodrošināja 130 mediķi un 50 Latvijas Sarkanā Krusta pirmās palīdzības sniedzēji, strādājot sekojošas darba stundas:

- ▶ Mediķu komandas medicīnas punktos-teltīs - 105 darba stundas
- ▶ Reanimācijas brigādes - 35 darba stundas;
- ▶ Bērnu reanimācijas brigādes - 70 darba stundas;
- ▶ NMP IT ārstu brigādes -70 darba stunda;
- ▶ NMP ārsta palīgu brigādes - 240 darba stundas;
- ▶ Vadības ārsti norīšu vietās -180 darba stundas;

- ▶ Bērnu ķirurgu – traumatologu dežūras - 65 darba stundas ;
- ▶ NMP ārsta palīgu dežūras norišu vietās - 30 darba stundas;
- ▶ Pirmās palīdzības LSK posteņi - 390 darba stundas.

Tika reģistrēti vairāki tūkstoši medicīniskās palīdzības sniegšanas epizožu. Pārsvārā gadījumu (~75%), kad pasākuma dalībnieki, organizatori un skatītāji vērsās pēc palīdzības pie mediķiem un pirmās palīdzības sniedzējiem, nepieciešami bija medikamenti un medicīniskie materiāli, kuri ikdienā atrodami mājas aptieciņas krājumos. Pārējos gadījumos bija nepieciešama ambulatora medicīniskā palīdzība. Diagnozes precizēšanai vai stacionārās medicīniskās palīdzības saņemšanai NMP dienesta brigādes laikā no 6.07. – 11.07. nogādāja Rīgas slimnīcās 109 pacientus, no kuriem slimnīcā īslaicīgi tika ārstēti 23 pacienti, bet viens no dalībniekiem turpināja ārstēties nedēļu. Galvenie iemesli, kādēļ pacienti tika nogādāti slimnīcās:

- 1) 40% gadījumos – traumatiski ievainojumi;
- 2) 20% gadījumos – karstuma ietekmes izraisīti veselības traucējumi;
- 3) 23% gadījumos – gremošanas trakta darbības traucējumi;
- 4) 15% gadījumos – akūtas saslimšanas vai hronisku slimību paasinājumi.

Savukārt ik gadu no 11. līdz 15.augustam notiekošajos Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos medicīniskā palīdzība tika nodrošināta pēc iepriekš saskaņota plāna - sākot ar vienas ārstu brigādes dežūru pirmajā svētku dienā līdz 8 NMP brigādēm, 2 medicīniskajām teltīm un 7 pirmās palīdzības posteņiem 14.un 15.augustā.

Svētku norises laikā palīdzība tika sniegta 1679 reizes. No tām 943 apkalpoja Latvijas Sarkanā Krusta personāls un 736 NMP dienesta medicīniskās vienības. Daugavpils un Rēzeknes slimnīcās no Aglonas bazilikas teritorijas tika hospitalizēti 22 pacienti.

Lai arī izstrādājot medicīniskās palīdzības nodrošinājuma plānus liela mēroga valsts nozīmes pasākumos, NMP dienesta speciālisti ņēma vērā ilggadējo pieredzi, liels izaicinājums bija 2010.gada vasaras īpašie laika apstākļi. Augstās gaisa temperatūras iespaidā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, mainījās gan apkalpoto pacientu skaits diennakts laikā, gan to vecums un diagnozes. Kopumā medicīniskās palīdzības nodrošināšana notika pēc iepriekš apstiprinātā plāna. Atsevišķos gadījumos, piemēram, Deju svētku noslēguma koncertā Daugavas stadionā un Latviešu Biedrības namā, tika piesaistīti papildus cilvēku un materiāltehnikas resursi.

Regulāri, visa pārskata gada laikā, tikuši saskaņoti rīcības plāni NMP nodrošināšanai augsta līmeņa ārvalstu amatpersonu vizīšu laikā Latvijā, kā arī augstu Latvijas amatpersonu darba braucienu laikā. Pēc pieprasījuma tikusi nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP visā valsts teritorijā personām, kurām tiek nodrošināta personīgā apsardze.

Repatriācija uz/no ārvalstīm.

Pārskata periodā NMP dienesta brigādes iesaistījušās vairāk kā 50 pacientu medicīniskajā repatriācijā. Tās ietvaros pacienti nodoti ārvalstu mediķiem vai pārņemti no ārvalstu mediķu komandām starptautiskajā lidostā „Rīga”, Rīgas Pasažieru dzelzceļa stacijā vai Rīgas Pasažieru ostā, no kurienes pacienti nogādāti turpmākai ārstēšanai stacionāros Rīgā. Četros gadījumos pacienti tikuši pārņemti vai nodoti kaimiņvalstu mediķu brigādēm Latvijas robežkontroles punktos.

NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas mediķi vai mediķu brigādes 14 reizes izbraukušas ārpus valsts teritorijas, lai veiktu pacientu repatriāciju no Krievijas, Igaunijas, Baltkrievijas, Lietuvas, Polijas, Spānijas un Vācijas.

Latvijas iedzīvotāju repatriācijas jautājumu risināšanā turpinājusies cieša sadarbība ar LR Ārlietu Ministrijas Konsulāro departamentu un Latvijas Republikas vēstniecībām ārvalstīs. Pacientu transportēšanai piesaistīts ārvalstu partneru - European Air Ambulance, Medflight Finland, Euro-Alarm, medicīniskais aviotransports.

Salīdzinoši ar 2007.un 2009.gadu, 2010.gadā ir samazinājies tūrisma braucienos gūto sporta traumu skaits, bet pieaudzis pacientu skaits, kuri ārvalstīs cietuši ceļu satiksmes negadījumos, t.sk. alkohola reibumā, guvuši darba traumas vai kuriem diagnosticētas akūtas smagas sasilšanas. Joprojām sastopamas situācijas, kad iedzīvotāji uz ārvalstīm ir devušies bez ceļojuma apdrošināšanas, līdz ar to radot problēmas ar medicīniskās repatriācijas pakalpojuma apmaksu.

Pārskata periodā, atbilstoši 2006.gada 19.decembra MK noteikumu Nr.1046 114.3. punktam, pēc ārstniecības iestādes vadītāja pilnvarotas ārstniecības personas pieprasījuma ķirurģiskai terapijai organizēta 3 dzīvībai kritiskā stāvoklī esošu bērnu neatliekama pārvešana uz klīnikām Lielbritānijā un Vācijā.

5. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai

5.1 Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana

2009.gadā tika uzsākts un 2010. gada 30. jūnijā noslēdzās ESF projekta „Kvalitātes vadības sistēmas izveidošana, ieviešana un sertificēšana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā” īstenošana. Projekta īstenošanai apstiprinātās izmaksas ir LVL 23 805 jeb 100%, kuru sadalījums pa finansēšanas avotiem ir sekojošs: attiecināmais ESF finansējums – LVL 20 234,25 jeb 85% no projekta kopējām attiecināmām izmaksām un attiecināmais valsts budžeta finansējums – LVL 3 570,75 jeb 15% no projekta kopējām attiecināmām izmaksām.

Projekta mērķis

Izveidot, ieviest un sertificēt elektroniski lietojamu kvalitātes vadības sistēmu (KVS) Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā atbilstoši ISO 9001:2008 standartam.

Projekta „Kvalitātes vadības sistēmas izveidošana, ieviešana un sertificēšana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā” ietvaros realizētās aktivitātes:

- 1.NMP dienesta vadības sistēmas analīze;
- 2.KVS izveidošanas un ieviešanas plāna sagatavošana ;
- 3.KVS izveidošana:

3.1 KVS dokumentācijas izstrāde:

- Izstrādātas 55 jaunas procedūras - 45 procesu shēmas un 10 kārtības,
- Kvalitātes vadības rokasgrāmatas izveidošana,

- NMP dienesta vīzijas, misijas, kvalitātes politikas, kvalitātes mērķu izstrāde, kas ir NMP dienesta darbiniekiem zināmi un pieejami;

3.2 Pakalpojuma saņēmēju aptaujas organizēšana un analīze (Aptauja par Operatīvās medicīniskās daļas darbības rezultātiem);

3.3 NMP dienesta darbinieku apmācība:

Nr. p.k.	Apmācību nosaukums	Apmācību ilgums	Apmācīto darbinieku skaits
1.	Atbildīgo par KVS procedūrām apmācība	48 stundas	30 darbinieki
2.	Darbinieku apmācība par KVS pamatiem	3 stundas	420 darbinieki
3.	KVS pilnveidošana	16 stundas	30 darbinieki
4.	Attiecību veidošana darba kolektīvā	6 stundas	37 darbinieki

19.tabula. NMP dienesta darbinieku apmācība.

4. KVS ieviešana:

4.1 NMP dienesta darbinieku apmācība:

Nr. p.k.	Apmācību nosaukums	Apmācību ilgums	Apmācīto darbinieku skaits
1.	Darbinieku apmācība par izveidoto KVS	3 stundas	420 darbinieki
2.	Kvalitātes iekšējo auditoru apmācība	32 stundas	28 darbinieki

20.tabula. NMP dienesta darbinieku apmācība (KVS ieviešana).

4.2 Kvalitātes iekšējo auditu veikšana:

- Izstrādāts KVS procedūru audita plāns;
- Kvalitātes iekšējos auditos piedalījās 23 auditori;
- Veikti 43 kvalitātes iekšējie auditi visās sertificētajās sfērās;
- Atklātas 13 neatbilstības, līdz 2010.gada beigām novērstas 11 neatbilstības;

5. Kvalitātes vadības sistēmas pārbaude:

5.1 KVS pārbaude pirms sertifikācijas – pirmssertifikācijas audits;

5.2 Sertifikācijas audits.

NMP dienesta KVS sertifikācijas auditu atbilstoši ISO 9001 standarta prasībām veica neatkarīga sertifikācijas organizācija Det Norske Veritas Latvia SIA, kura rezultātā tika identificētas piecas otrās kategorijas neatbilstības, kuras, veicot korektīvas darbības līdz sertifikāta iegūšanai tika novērstas.

Projekta sasniegtais rezultāts

- ▶ NMP dienestā ir ieviesta mūsdienīga, starptautiski sertificēta kvalitātes vadības sistēma, kas ļauj būtiski uzlabot NMP dienesta darbību un sniegto pakalpojumu kvalitāti;
- ▶ Projekta rezultātu kvalitatīvais rādītājs:
 - apmācīto NMP dienesta iekšējo auditoru veiktie kvalitātes sistēmas iekšējie auditi,
 - pirmssertifikācijas audits,
 - neatkarīgās sertifikācijas organizācijas Det Norske Veritas Latvia SIA veiktais audits.

2010.gada 5.jūlijā NMP dienests saņēma vadības sistēmas sertifikātu atbilstoši ISO 9001:2008 standartam.

Sertificētās jomas:

1. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana.
2. NMP organizēšana un nodrošināšana ārkārtas situācijās un katastrofu gadījumos.
3. Apmācību organizēšana katastrofu medicīnā, NMP un pirmās palīdzības sniegšanā.
4. Medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālo rezervju glabāšana.

Prioritātes kvalitātes vadības jomā:

- ▶ Izveidot visā NMP dienestā vienotu Kvalitātes vadības sistēmu - turpināt KVS ieviešana NMP nodrošināšanas jomā;
- ▶ Veikt kvalitātes vadības sistēmas izvērtēšanu un optimizāciju;
- ▶ Veikt KVS dokumentācijas ieviešanu <http://kvs.nmpd.gov.lv/>;
- ▶ Apliecināt kompetenci sertificētajās sfērās.

5.2 Vadības audits un iekšējā kontrole

Lai nodrošinātu Veselības ministrijas deleģēto ar iekšējā audita funkcijas izpildi saistīto uzdevumu un NMP dienesta vadības, atbalsta un pamatdarbības sistēmu auditu veikšanu NMP dienestā sākot ar 2011.gada 1.janvāri, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā izstrādāta un apstiprināta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta iekšējā audita stratēģija 2011.-2015.gadam. NMP dienesta iekšējā audita stratēģija izstrādāta atbilstoši NMP dienesta direktora apstiprinātajai Iekšējā audita videi. Iekšējā audita vide izstrādāta sadarbībā ar auditējamo sistēmu vadītājiem, identificējot NMP dienesta auditējamās sistēmas un apakšsistēmas, kā arī izveidojot auditējamo sistēmu aprakstus. Visām auditējamām sistēmām un apakšsistēmām veikts riska novērtējums, pamatojoties uz auditējamās sistēmas vadītāja un NMP dienesta direktora viedokļiem par konkrētajā sistēmā iespējamajiem vai esošajiem riskiem.

5.3 Atbalsta funkciju centralizācija

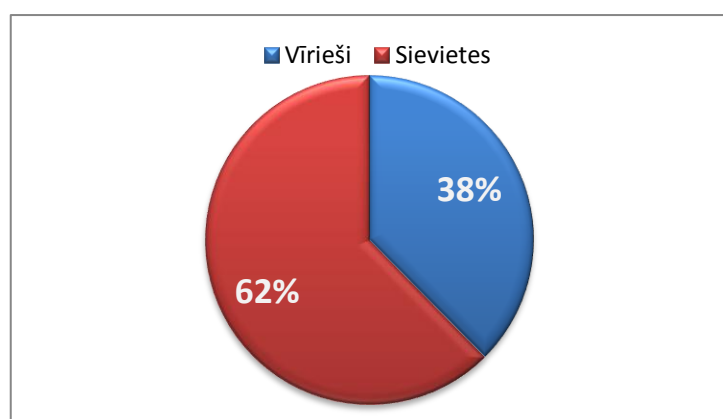
Lai nodrošinātu optimālu NMP dienesta struktūru un izveidotu vienotu metodisko vadību, NMP dienestā tika centralizētas atbalsta funkcijas. NMP dienestā ieviesta centralizēta grāmatvedība, nodrošināta personālvadības, lietvedības un juridiskā atbalsta funkciju centralizācija.

6. NMP dienesta personāls

6.1 Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība

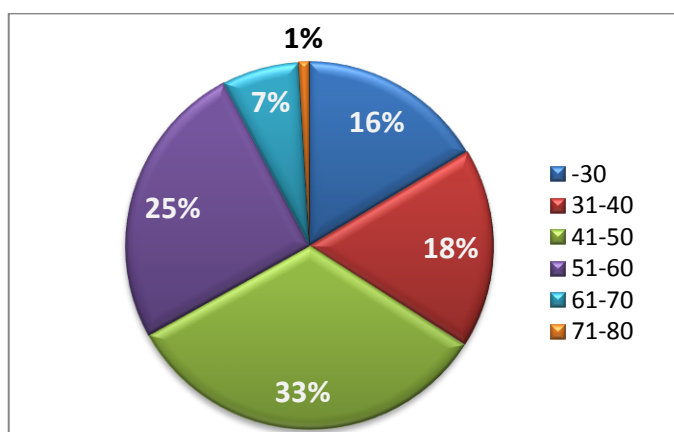
NMP dienestam 2010. gadā pievienojušies 729 darbinieki, darba tiesiskās attiecības izbeiguši 253 darbinieki. Pavisam uz 2010.gada 31.decembri NMP dienestā nodarbināti darbinieki 3200 amatu vietās. Vidējais darbinieku skaits pārskata gadā ir 2703, bet darbinieku skaita izmaiņas galvenokārt saistītas ar to, ka NMP dienestam veidojoties, pakāpeniski pievienotas NMP brigādes, tādejādi ievērojami palielinot personāla skaitu aprīlī un jūlijā.

Izvērtējot NMP dienesta personāla sociāldemogrāfiskos rādītājus (*skat.8.attēlu*), redzams, ka 62% NMP dienesta darbinieku ir sievietes, 38% - vīriešu.

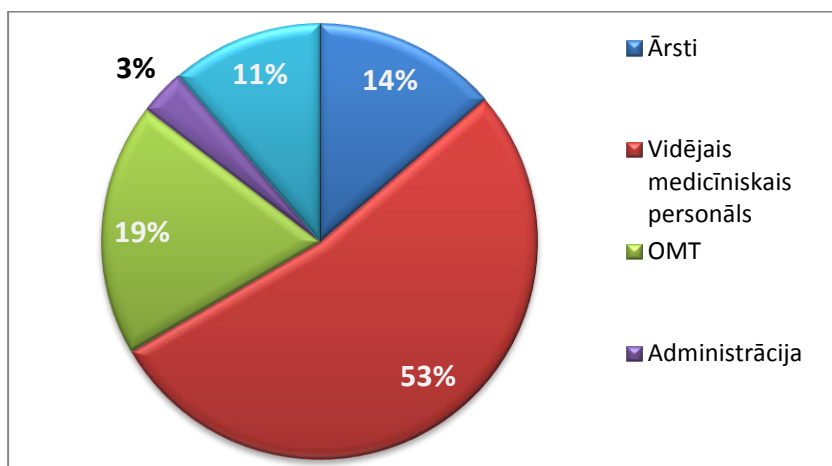
8.attēls. NMP dienesta personāla sadalījums pēc dzimuma.

Analizējot NMP dienesta personāla sastāva sadalījumu pa vecuma grupām (*skat.9.attēlu*), redzams, ka 8% darbinieku ir vecāki par 61 gadu, savukārt 25% NMP dienesta darbinieku ir vecuma grupā no 51 līdz 60 gadiem. Ņemot vērā NMP dienesta darba specifiku, un NMP brigāžu personālam identificētos darba vides riskus, ir nopietni jādomā par sadarbību ar medicīnas koledžām un jauna NMP brigāžu personāla piesaistīšanu.

9.attēls. NMP dienesta personāla sadalījums pa vecuma grupām.

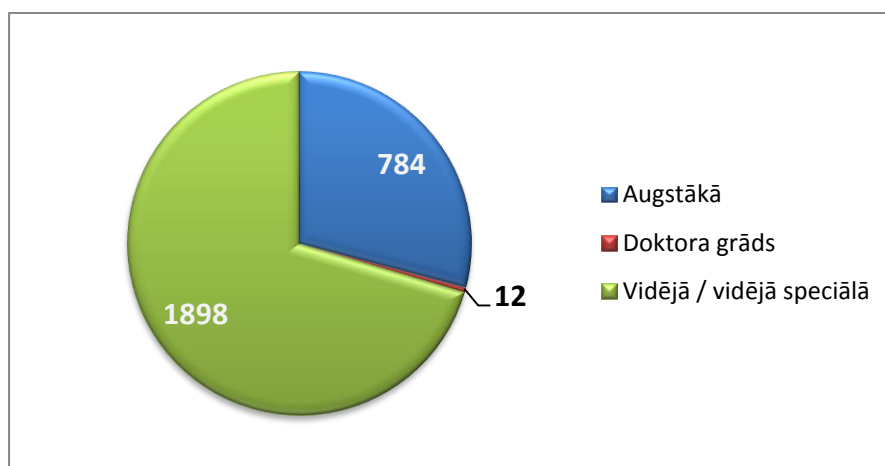
Analizējot NMP dienesta personālu pēc nodarbošanās veida un amatiem (skat.10.attēlu), redzams, ka 3% vai 91 darbinieks nodrošina NMP dienesta administratīvās jeb atbalsta funkcijas, 86% personāla ir NMP brigāžu personāls – ārsti, vidējais un jaunākais medicīniskais personāls un operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītāji. 11% NMP dienesta darbinieku ir pamatdarbību nodrošinošais personāls, kas nodrošina valstī nozīmīgas funkcijas - katastrofu medicīnas sistēmas plānošanu, valsts materiālo medicīnisko rezervju organizēšanu un uzglabāšanu, NMP organizēšanu, plānošanu, kā arī medicīnisko nodrošinājumu un apriti.

10.attēls. NMP dienesta personāla sadalījums pēc amatiem.

6.2 Personāla izglītība

Kā redzams 11.attēlā, NMP dienesta 784 darbiniekiem ir iegūta augstākā izglītība, 1898 darbiniekiem vidējā, vidējā speciālā izglītība un 12 darbiniekiem ir medicīnas zinātņu doktora grāds.

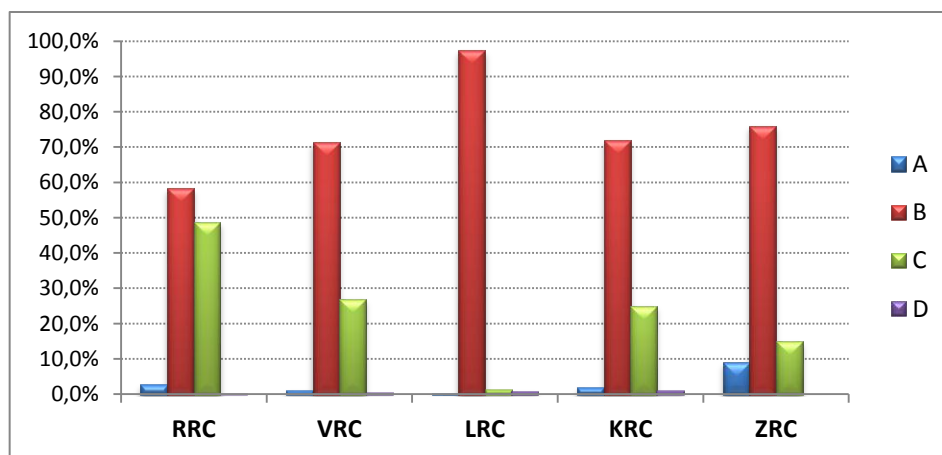
11.attēls. NMP dienesta personāla izglītības rādītāji.

Šobrīd dažādās augstākās izglītības programmās studijas turpina 34 NMP dienesta darbinieki, Eiropas struktūrfondu (ESF) finansētajās pārkvalifikācijas programmās mācās apmēram 30 ārsta palīgi. Atskaites periodā dienesta pieejamo finanšu iespēju robežās ir organizēta NMP dienesta personāla kvalifikācijas celšana un profesionālās pilnveides iespējas pēc iespējas izmantojot ESF finansējumu. Vairāki NMP dienesta darbinieki

apmeklējuši Latvijas Ārstu biedrības organizētos un ESF finansētos 30 stundu kursus „Mūsdienīgas veselības aprūpes vadības pilnveidošana” un „Veselības aprūpes sistēmas pārmaiņu vadība”. Sadarbībā ar „Zygon-consulting” NMP dienesta darbinieki noklausījušies kursu par attiecību veidošanu darba kolektīvā. Ar iepirkumu procedūru saistītie darbinieki apmeklēja Valsts administrācijas skolas organizēto semināru „Publiskā iepirkuma likuma grozījumi”.

6.3 Personāla novērtēšana

2010.gadā izstrādāta un saskaņota Veselības ministrijā NMP dienesta darbinieku ikgadējās darbības novērtēšanas kārtība, kā arī veikta personāla apmācība par novērtēšanas kritērijiem un novērtēšanas procesu. Līdz pārskata gada aprīlim veikta visu NMP dienesta darbinieku novērtēšana un neatliekamās medicīnas personālam izveidota un piemērota vienota darba samaksas sistēma, piemērojot katram amatam mēnešalgu atbilstoši darba stāžam un novērtēšanas rezultātiem. Ārstniecības personāla novērtēšanas rezultātu apkopojumu skatīt 12.attēlā.

12.attēls. NMP dienesta ārstniecības personāla novērtēšanas rezultāti.

7. Komunikācija ar sabiedrību

2010.gadā NMP dienestā attīstīti vairāki sabiedrības informēšanas un izglītošanas virzieni, nodrošinot to publicitāti centrālajos un reģionālajos medijos, kā arī uzsākot sadarbību ar citām institūcijām un dienestiem un realizējot virkni sabiedrības izglītošanas pasākumu.

Kopumā gada laikā NMP dienestā medijiem sagatavotas 106 relīzes, tai skaitā par NMP dienesta darbību un attīstību, operatīvo darbu un NMP izsaukšanu, par ERAF projekta ieviešanu un katastrofu medicīnas jautājumiem. sniegta informācija traumu un negadījumu profilaksei. Analizējot publicitāti, NMP dienests centrālajos un reģionālajos medijos (izņemot reģionālos portālus) gada laikā pieminēts vairāk kā 1400 reizi, tai skaitā 37,7% publikācijas par NMP dienesta darbību un attīstību (apvienošanās process, iepirkumi, administratīvais darbs, aprīkojums un operatīvais transports, darbinieku

apmācības u.c.), 32,2% publikāciju par NMP dienesta ieteikumiem negadījumu, traumu profilaksei un NMP izsaukšanai, 28,8% publikāciju saistībā ar operatīvo informāciju.

Sabiedrības izglītošana par biežāko negadījumu un traumu iemesliem, to mazināšanu, kā arī rīcību pēc negadījumiem un pirmās palīdzības sniegšanu

2010.gadā sagatavotas 40 preses relīzes un izglītojoša informācija, sniedzot profesionālus padomus iedzīvotājiem dažādu traumu un negadījumu risku mazināšanai, kā arī pirmās palīdzības sniegšanai, ja nelaime tomēr ir notikusi. Galvenās prevencijas tēmas - mazu bērnu traumatisms (aplaucēšanās, kritieni no augstuma, karstuma ietekme vasarā u.c.) un dažādas sezonālās traumas (ķermeņa atdzišana un apsaldējumi, karstuma dūrieni un saules apdegumi, drošība uz ūdens, čūskas un indīgo kukaiņu kodumi u.c.).

2010.gadā uzsākta sadarbība ar citām institūcijām un dienestiem sabiedrības izglītošanā, kopīgi īstenojot informatīvas kampaņas medijos. Gada nogalē izveidota darba grupa kopīgu informatīvu kampaņu īstenošanai bērnu drošības jautājumu aktualizēšanai medijos (BDDG). Grupā darbojas NMP dienesta, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas, Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas, portāla www.mammamunnetiem.lv un „Māmiņu kluba” pārstāvji. Decembrī tika īstenota pirmā kopīgā informatīvā kampaņa medijos „Pasargā savu bērnu” ar mērķi izglītēt vecākus par biežākajiem mazu bērnu aplaucēšanās iemesliem, to novēršanu un padomiem pirmās palīdzības sniegšanā. Sadarbība uzsākta arī ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (VUGD) un Jūras krasta apsardzes dienestu, lai izglītotu iedzīvotājus par drošu atpūtu pie ūdeņiem un mazinātu bojāgājušo uz ūdeņiem skaitu.

Sadarbībā ar VUGD Eiropas finansēta projekta FIRE SAFE ietvaros 2010.gadā vairākos etapos tika uzņemta mācību filma demonstrēšanai skolēniem Latvijas skolās par ugunsdrošību, kūlas dedzināšanas riskiem, drošību uz ūdens u.c. citām kritiskām situācijām un NMP dienesta mediķu padomiem, kā pēc šiem pareizi sniegt pirmo palīdzību. Tāpat NMP dienesta sagatavotā informācija par ātrās palīdzības izsaukšanu pa numuru ‘113’ un pirmās palīdzības padomi pēc apdegumu gūšanas iekļauti VUGD izdotajā bukletā par ugunsdrošību un rīcību ugunsgrēka gadījumā.

Uzsāktā sadarbība ar minētajām institūcijām tiek turpināta arī 2011.gadā, plānojot jaunas informatīvas kampaņas iedzīvotājiem.

Sabiedrības informēšana par NMP izsaukšanu, izmaiņām un vienoto tālruni ‘113’

2010.gada laikā NMP dienestā tika veikta ‘03’ izsaukumu pārņemšana no daudzu bijušo rajonu centriem uz reģionālajiem centriem un Operatīvās vadības centru Rīgā, kā arī ieviests vienotais tālrunis ‘113’ un iedzīvotāji vairs nevarēja NMP brigādes izsaukt, zvanot uz iepriekš lietotiem astoņzīmju numuriem, tādēļ jau savlaicīgi tika īstenoti sabiedrības informēšanas pasākumi visās šajās teritorijās (sagatavoti elektroniskā veidā un tipogrāfiski iespiesti informatīvie materiāli iedzīvotājiem „Kad un kā izsaukt ātro palīdzību?”, kas izplatīti ģimenes ārstu praksēs, ārstniecības iestādēs, vietējās pašvaldībās, skolās, bērnu dārzos, citās pašvaldību un valsts iestādēs, elektroniskās versijas ievietotas šo iestāžu interneta vietnēs). Paralēli tam tika nodrošināti informatīvi raksti un sižeti konkrēto reģionu medijos par tālruņu numuru izmaiņām NMP izsaukšanā.

Savukārt no 2011.gada jūlija tika uzsākta aktīva publicitātes veidošana medijos, akcentējot ātrās palīdzības izsaukšanu, zvanot uz tālruni ‘113’. Tālruņa atpazīstamības veicināšanai tika gatavotas ne tikai atsevišķas relīzes par ‘113’ darbību, bet tas tālruņa numurs tika integrēts arī operatīvās informācijas relīzēs un preventīvajā informācijā medijiem, izglītojot par traumu un negadījumu profilaksi. LETA monitoringa rezultāti liecina, ka ir izdevies sasniegt augstus ‘113’ tālruņa publicitātes rādītājus centrālajos un

reģionālajos medijos – no kopējās publicitātes apjoma 31,2% publikāciju ir minēts numurs ‘113’. Kopumā gada laikā publicēti 444 raksti un sižeti saistībā ar NMP izsaukšanu, zvanot uz numuru ‘113’ un situācijām, kad saucama ātrā palīdzība, no tiem lielākā daļa (374 publikācijas) līdz ar aktīvās ‘113’ publicitātes uzsākšanu otrajā pusgadā.

2010.gadā izstrādāta ilgtermiņa informatīvā programma vispārīzglītojošo skolu 3.-4.klašu skolēniem „Ātrs zvans ātrajai palīdzībai - 113”. Tās īstenošana decembrī uzsākta Rīgas skolās, plānojot turpmāk izvērst to arī reģionos. Programmas ietvaros skolās tiek organizētas ‘113’ mācību stundas. Šo stundu laikā brigāžu mediķi interaktīvā veidā skolēniem stāsta par situācijām, kādās bērni var nokļūt un kurās tieši no viņa rīcības var būt atkarīga otra cilvēka veselība vai dzīvība, kā arī stāsta par pareizu ātrās palīdzības mediķu izsaukšanu, ļaujot to skolēniem arī reāli izspēlēt, sazinoties ar ‘113’ dispečeri. Stundas laikā skolēni saņem arī informatīvu izdales materiālu (‘113’ nozīmīti un uzlīmes, informatīvu bukletu vecākiem un vecvecākiem par ‘113’).

ERAF un ESF projektu publicitātes nodrošināšana

Nodrošinot publicitāti ERAF projekta „Vienotas neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” ietvaros, gada nogalē sagatavoti informatīvie materiāli (52 000 bukleti, 500 plakāti) par dienesta attīstību, vienotā izsaukšanas tālruņa ‘113’ darbību un situācijām, kad saukt ātro palīdzību. Informatīvie materiāli paredzēti izplatīšanai ārstniecības iestādēs, skolās, valsts un pašvaldību iestādēs u.c. Atbilstoši projekta publicitātes plānam sagatavota informācija masu medijiem par Latgales un Vidzemes reģionālo centru rekonstrukciju, informācijas sistēmas izstrādi (preses relīzes, aktuālās informācijas ievietošana mājas lapā, plašāku informatīvu rakstu publicēšana medijos).

2010.gada pirmajā pusgadā tika nodrošināta arī ESF projekts „Kvalitātes vadības sistēmas izveidošana, ieviešana un sertificēšana NMP dienestā” publicitātes pasākumi (preses relīzes medijiem, preses konferences norise, informācija par projekta gaitu mājas lapā).

2011.gadā plānots turpināt darbu pie iedzīvotāju informēšanas par situācijām, kad saucama ātrā palīdzība un par iespēju saņemt ārsta konsultāciju, zvanot uz ģimenes ārstu diennakts tālruni, tiks turpināta iesāktā sadarbība ar citām institūcijām un dienestiem, lai izglītotu sabiedrību par dažādu negadījumu un traumām riskiem un pirmo palīdzību. ERAF projekta ietvaros plānots izgatavot un izplatīt aktualizētu informatīvu bukletu par ‘113’ un NMP dienesta darbību. Tāpat projekta ietvaros visos reģionos plānoti informatīvi semināri pašvaldībām, ārstniecības iestādēm, ģimenes ārstiem u.c. par NMP dienesta attīstību projekta ietvaros un izmaiņām NMP saņemšanā. Tiks turpināta informatīvā programma skolās „Ātrs zvans ātrajai palīdzībai ‘113’”.

8. 2011.gadā plānotās aktivitātes

2011.gada NMP dienesta darba plāna mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā, kā prioritātes nosakot:

- ▶ izsaukuma izpildes laika samazināšanu,
- ▶ resursu ekonomiju un efektīvu izmantošanu,
- ▶ darbinieku sociālo garantiju un darba vides uzlabošanu.

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes:

- NMP dienesta likuma izstrāde un ar to saistīto (izrietošo) MK noteikumu izstrāde, kā arī nepieciešamo grozījumu veikšanu spēkā esošajos ārējos normatīvos aktos
- Metodisko rekomendāciju un vadlīniju izstrāde neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai pirmsslimnīcas etapā un starptautisko vadlīniju aktualizēšana
- IKT atbalsta optimizācija izsaukumu apstrādes procesa nodrošināšanai ar esošiem un jauniem IKT risinājumiem (telefonija, dispečerizācija, ģeogrāfiskā vadība, brigādes darbs, resursu uzskaitē, saikne ar slimnīcām)
- Jaunu NMP brigādes lokalizācijas punktu izveide Grīvā, Ozolniekos, Alsungā un Nīcā
- Dispečeru un dežūrārstu kapacitātes celšana
- Transporta nodrošinājuma resursu apgādes sistēmas centralizēšana un pilnveidošana
- OMT apkopju un remontu sistēmas pilnveidošana
- Sadarbības attīstība ar ārstniecības iestādēm, kurās tiek sniegta NMP
- Pārrobežu sadarbības īstenošana
- Izbraukuma brigāžu skaita plānošana atbilstoši ienākošo izsaukumu svārstībām diennakts laikā
- Organizēt un veikt kvalitātes sistēmas iekšējos auditus par atbilstību standarta ISO 9001:2008 „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības.” Prasībām sertificētajā sfērā un neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanas jomā
- NMP dienesta personāla sniegtā pakalpojuma medicīniskās kvalitātes uzraudzības un kontroles sistēmas izstrādāšana un ieviešana
- NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana
- Nolūkā samazināt NMP brigāžu izbraukumus pie pacientiem bez dzīvības un veselības apdraudējuma - sabiedrības informēšanas kampaņa, sekundāru izsaukumu atteikšana un sadarbība ar primārās veselības aprūpes ārstiem
- Turpināt īstenot ERAF projekta ietvaros 2011. gadā plānotās aktivitātes VDC un RVDC infrastruktūras izveidei
- Sadzīves un darba aizsardzības prasībām atbilstošu telpu un sadzīves apstākļu nodrošināšana NMP brigāžu punktos atbilstoši noteiktajām prioritātēm un Valsts materiālo rezervju noliktavu administrācijas un darbinieku telpās
- Ieviest vienotus un centralizētus personāla vadības un personāla lietvedības procesus
- Jaunu darbinieku piesaistīšana
- Nodrošināt Latvijas kā ES dalībvalsts informācijas apriti un vienotas politikas īstenošanu sabiedrības veselības aizsardzības jomā
- Piedalīties ārkārtas medicīnisku situāciju mācībās un pieredzes apmaiņā Latvijā un ārvalstīs
- Organizēt Latvijas medicīniskās atbalsta vienības veidošanu